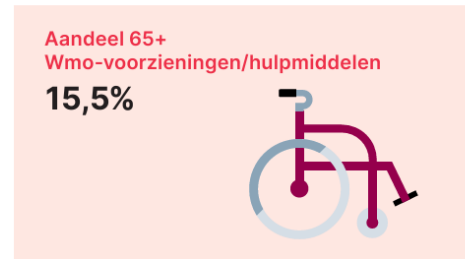
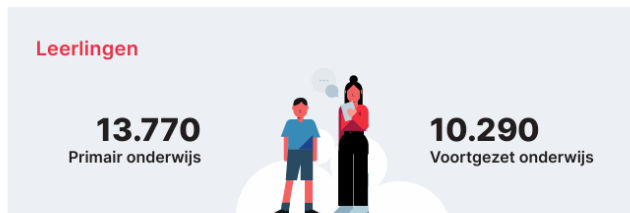
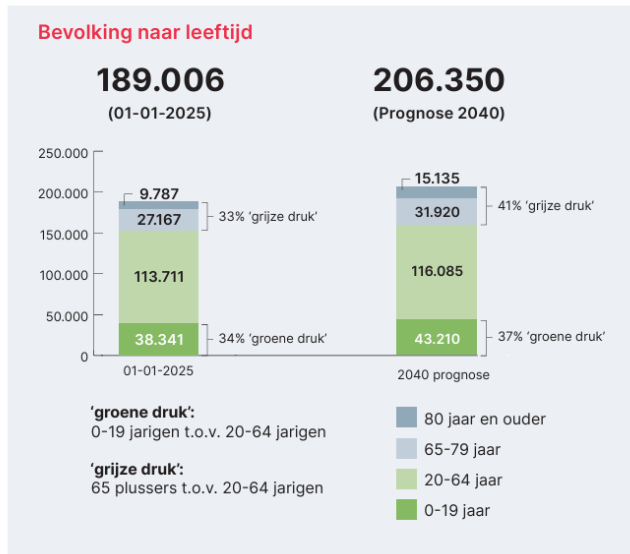

Vitaal en Sociaal Breda

Programma 1

Vitaal en sociaal Breda

Infographics t.b.v. jaarstukken 2025.
Meest recente realisatiecijfers. In de cijfers kunnen afrondingsverschillen voorkomen.
Een definitieoverzicht van de kengetallen is opgenomen in de bijlage.

TERUGBLIK OP ONZE AMBITIE

In Breda willen we dat mensen zo lang mogelijk gezond kunnen meedoen in de samenleving. Wie daarbij ondersteuning of hulp nodig heeft, krijgt die. Dat doen we samen, zodat dit nu én in de toekomst betaalbaar en haalbaar blijft.

In 2025 heeft de gemeenteraad belangrijke besluiten genomen voor de toekomst van de stad en het sociaal domein. De gemeenteraad heeft meerdere nieuwe beleidskaders vastgesteld, namelijk het beleidskader Wmo 'Versterken wat nodig is voor houdbare ondersteuning', het beleidskader 'Inclusief Samenleven' (over diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie), het beleidskader 'Meedoen en Rondkomen' (armoede en schulden) en de visie sociaal domein 2040 'Naar een toekomstbestendig sociaal domein'.

Al deze kaders geven richting aan de grote opgaven die op ons afkomen. Het aantal ouderen groeit, net als het aantal vragen in de Wmo. Ook de uitdagingen rond het aantal jongeren dat jeugdhulp nodig heeft, vraagt om een andere aanpak. Daar komt bij dat de bestaanszekerheid van veel mensen onder druk staat, de gemeentelijke budgetten dalen en de arbeidsmarkt voor ons én onze partners krap is.

Met de vastgestelde visie sociaal domein hebben we nu een duidelijke koers voor het hele domein. We zien het sociaal domein als één geheel en bouwen voort op de beweging die al is ingezet, namelijk eenvoud, samenwerking en samenhang. Zo creëren we samen een sociaal domein dat klaar is voor de toekomst. Een domein dat werkt voor inwoners én voor professionals.

Het afgelopen jaar liet opnieuw zien dat het jeugdstelsel anders moet. Dat is geen keuze, maar een opdracht uit de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. De knelpunten lossen we niet op door simpelweg meer hulp in te zetten. Als we niets veranderen, raakt het stelsel overbelast en hebben vooral kwetsbare jongeren daar last van.

Daarom kozen we in 2025 voor een andere koers. We normaliseren waar dat kan, organiseren de toegang centraler en stellen duidelijker grenzen aan de inzet van jeugdhulp.

Deze beweging kreeg vorm door de start van het Stevige Lokale Team (SLT) in Noord-West Breda, door aangescherpte kaders in de Verordening Jeugdhulp en door de voorbereidingen op toekomstbestendige inkoop vanaf 2027. Afgelopen jaar was daarmee een echt kanteljaar. We boekten resultaten. De instroom in jeugdhulp daalde en er waren minder uithuisplaatsingen. Tegelijkertijd zien we hoe pril deze beweging nog is. De druk op het stelsel blijft groot en vraagt om consequente keuzes, sterke samenwerking en heldere grenzen aan wat jeugdhulp kan en moet oplossen.

De voorbereidingen voor nieuwe contracten voor begeleiding, dagbesteding, huishoudelijke hulp en kortdurend verblijf binnen de Wmo zijn in 2025 afgerond. De contracten zijn per 2026 van kracht.

In 2025 is met de uitvoering van het nieuwe Wmo-beleidskader een volgende stap gezet richting houdbare en passende ondersteuning. Door scherper te sturen op toegang, het goede gesprek met inwoners en het versterken van de sociale basis, is vaker ondersteuning ingezet die bijdraagt aan het vergroten van zelfredzaamheid en participatie. Tegelijkertijd vervult de Wmo steeds vaker een verbindende rol tussen zorg, wonen en welzijn, onder andere bij uitstroom uit Beschermd Wonen, flexwonen en ondersteuning van ouderen. Hoewel hiermee belangrijke resultaten zijn geboekt, blijft de druk op met name Wmo-begeleiding toenemen door vergrijzing en complexere problematiek. Dit onderstreept de noodzaak om ook de komende jaren verder in te zetten op preventie, collectieve oplossingen en samenwerking met partners, zodat ondersteuning beschikbaar blijft voor wie dit echt nodig heeft.

Binnen het waardenetwerk Zelf- en Samenredzaamheid zetten we vaker in op collectieve oplossingen. Ook kreeg vrijwilligerswerk extra aandacht en waardering, onder meer met een 'Blind Wall' als eerbetoon. De collectieve zorgverzekering stopte op 1 januari 2025. De effecten zijn gemonitord en tot nu toe is geen extra actie nodig. In het kader van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie stelden we daarnaast de toegankelijkheidsagenda en het actieplan straatintimidatie vast.

De regio Breda heeft in 2025 stevige stappen gezet om dak- en thuisloosheid, onbegrepen gedrag en problemen in kwetsbare gezinnen structureel terug te dringen. Dat past bij het landelijke doel om dakloosheid uiterlijk in 2030 te beëindigen. Het regionale beleidskader 'Een (t)huis = een zorg minder' is uitgevoerd en aangevuld met een nieuwe analyse en aangescherpte ambities. De focus ligt op preventie, duurzame uitstroom naar passende huisvesting en nieuwe opvang- en woonvormen. Het nieuwe meldpunt crisiszorg en het crisisinterventieteam West-Brabant zijn in 2025 gestart en pakken acute meldingen van onbegrepen gedrag integraal op. Daarnaast realiseerden we diverse flexibele woningen voor inwoners met extra ondersteuningsbehoeften.

Betaald werk is de meest betrouwbare route naar een zeker inkomen. Daarom hebben we inwoners actief begeleid richting werk. Met de vernieuwde armoedeaanpak stonden we klaar voor mensen die in kwetsbare situaties leven. We weten hoe zwaar schulden drukken op het dagelijks leven. Daarom kozen we voor ondersteuning die snel, persoonlijk en toegankelijk is. Samen met onze partners hielpen we inwoners bij schulden, geldzorgen en financiële zelfredzaamheid. Tegelijkertijd is in de arbeidsmarktregio West-Brabant de basis voor het Werkcentrum stevig neergezet.

In november 2025 opende de eerste Familieschool in Breda. Dat is een grote stap in het creëren van kansrijke ontwikkelomgevingen. Vooral in wijken waar kinderen minder kansen hebben. Samen met Sterk Techniek Onderwijs en Techkwadraat zetten we een doorlopende leerlijn techniek op. Ook op het gebied van burgerschap zijn stappen gezet. Scholen deden mee aan de Week van Respect met gastlessen en lespakketten. Zo werken scholen aan een stadsbreed burgerschapsprogramma waarin leerlingen actief kunnen meedenken over wat er speelt in de stad.

In 2025 is de Gezondheidsvisie 'Gedurfd, gezond en gelukkig!' uitgevoerd. Meerdere projecten zijn uitgevoerd en het uitvoeringsplan voor 2026 is opgesteld. De inzet richtte zich op gezonde voeding, bewegen, ontspannen, preventie en het versterken van gezondheidsvaardigheden. Zo is een integrale aanpak tegen vapes ontwikkeld met GGD en Novadic-Kentron, inclusief een Stoptober-campagne voor studenten. Binnen het project Technologie voor Gelijke Gezondheid voerden studenten leefstijlmetingen uit om inwoners te helpen hun digitale gezondheidsvaardigheden en eigen regie te versterken.

In de diverse thema's in dit programma zijn de resultaten die in 2025 zijn bereikt verder uitgewerkt.

Thema Opgroeien

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Stevig Lokaal Team

In 2025 zagen we de eerste zichtbare resultaten van de nieuwe koers. In Noord-West draaide WIJS! Breda het eerste volledige jaar als Stevig Lokaal Team (SLT). Daarmee kwam ondersteuning dichterbij kinderen, jongeren en gezinnen. Het SLT versterkte de sociale basis en bood hulp die past bij de situatie, zoals afgesproken in de Hervormingsagenda Jeugd.

Het SLT ontwikkelde nieuwe manieren van werken voor collectieve ondersteuning. Daarmee zetten we stappen richting meer preventie en 'matched care' (hulp die beter aansluit bij wat nodig is). Individuele hulp bleef beschikbaar wanneer dat nodig was. In 2025 troffen we ook de voorbereiding voor de start van het SLT in Zuid-West.

Daarnaast werkten we aan de inkoop van de Stevige Lokale Teams vanaf 2027. We delen Breda hiervoor op in twee percelen: Noord en Zuid. Elk perceel bestaat uit twee kwadranten met een SLT. Per perceel selecteerden we één samenwerkingsverband. Met deze partijen voeren we een dialooggerichte aanbesteding met als doel gunning in 2027.

Duidelijke afbakening van jeugdhulp

In 2025 is de nieuwe Verordening Jeugdhulp vastgesteld. Deze sluit beter aan op de actuele wet- en regelgeving, uitspraken van rechters en de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd.

We voerden een normenkader in. Daarin staat niet alleen wanneer jeugdhulp nodig is, maar ook hoe lang en hoe vaak een bepaalde vorm van hulp wordt ingezet.

Door te werken met uniforme criteria voor toegang en verwijzing, is de besluitvorming consistent geworden. Tegelijkertijd losten we meer hulpvragen buiten de jeugdhulp op, omdat andere ondersteuning beter paste. Denk aan preventief aanbod, onderwijs, Wmo (ondersteuning voor zelfredzaamheid en participatie) of andere voorliggende voorzieningen.

We hebben duidelijker grenzen gesteld door vaker 'nee, tenzij'-besluiten te nemen bij hulpvragen die niet noodzakelijk waren of die bij het normale opgroeien horen.

Ook hebben we de toegang transparanter gemaakt. Gezinnen kregen betere informatie over hoe een melding verloopt, hoe deze wordt beoordeeld en wat zij daarna kunnen verwachten.

Door deze aanpak zijn middelen gericht ingezet. De beschikbare capaciteit komt daardoor meer ten goede aan de meest kwetsbare kinderen en gezinnen. We zochten bovendien vaker de samenwerking met scholen, huisartsen en andere basisvoorzieningen, zodat ondersteuning zoveel mogelijk in de sociale basis kan plaatsvinden.

Tot slot hebben we bij professionals en ketenpartners het bewustzijn vergroot over wat wel en niet onder jeugdhulp valt.

Preventie en een sterke pedagogische basis

In 2025 is actief gebruik gemaakt van het beschikbare aanbod aan preventieve en collectieve programma's. In wijken en op scholen zijn nieuwe programma's uitgevoerd om kansengelijkheid te versterken.

Scholen werkten actief mee aan sociaal-emotionele programma's. Zij merkten dat kinderen en jongeren hun vragen eerder bespreekbaar maken, bijvoorbeeld bij school of de huisarts. Tegelijkertijd blijft de vraag naar mentale ondersteuning groeien, vooral onder jonge meiden.

De overgang van 18- naar 18+

Zeventig jongeren kregen in 2025 een vervolgtraject na hun 18e verjaardag. Deze groep blijft kwetsbaar. Daarom is het belangrijk om de samenwerking met onderwijs en zorg verder te versterken, zodat jongeren ook na hun 18e de juiste ondersteuning blijven krijgen.

Een financieel beheersbaar stelsel

In 2025 betaalden we als opdrachtgever alleen voor zorg die daadwerkelijk is geleverd. We hadden nadrukkelijk aandacht voor een rechtmatige besteding van middelen. Dat heeft bijgedragen aan het realiseren van de geprognostiseerde taakstelling van € 1,0 miljoen.

In lijn met deze taakstelling hebben we de inhuur binnen onze eigen organisatie verlaagd en juist geïnvesteerd in vaste medewerkers. Ondanks deze stappen blijft de financiële druk hoog. De aanhoudend grote vraag naar jeugdhulp maakt de houdbaarheid van het stelsel kwetsbaar.

Minder uithuisplaatsingen en minder verblijf in zware jeugdhulp

In lijn met het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd werkten we in 2025 verder aan het terugdringen van gedwongen maatregelen. Het aantal jeugdigen met een kindbeschermingsmaatregel steeg licht ten opzichte van 2024, van 273 naar 294 (een stijging van 7%).

Ook het aantal maatregelen dat langer dan een jaar duurde nam iets toe, van 73 naar 81 (11%). Het aantal jeugdigen met jeugdreclassering daalde in dezelfde periode van 91 naar 80 (12%).

Ten opzichte van 2020 is op alle drie deze punten echter een daling zichtbaar, namelijk op het aantal kindbeschermingsmaatregelen, de duur daarvan en het aantal kinderen met jeugdreclassering.

In 2025 hadden in Breda 312 jeugdigen een toewijzing voor uithuisplaatsing. Dat is een daling van 26,2% ten opzichte van 2018, toen dit nog om 423 jeugdigen ging. Het lukt ons om elk jaar minder kinderen uit huis te plaatsen.

Ook het aantal kinderen dat in een crisis-, verblijfs- of gesloten setting terecht komt, is in 2025 verder gedaald. De gemiddelde verblijfsduur nam licht af ten opzichte van 2020. Het verkorten van deze verblijfsduur hangt vaak samen met het vinden van een passende vervolgplek.

Het gemiddeld aantal dagen dat jeugdigen in gezinshuizen verbleven, is sinds 2020 gestegen en is ten opzichte van 2024 zelfs verdubbeld. In de pleegzorg zien we juist een flinke daling van het aantal dagen. Deze ontwikkelingen hangen met elkaar samen en hebben meerdere oorzaken.

Het zorgaanbod verandert. Het aantal pleeggezinnen in de regio neemt af, terwijl het aantal gezinshuizen groeit. Sommige pleegouders stappen over naar een rol als gezinshuisouder. Daarnaast wordt in de pleegzorg vaker gewerkt met deeltijdvormen. Dit is een positieve ontwikkeling.

Tegelijkertijd wordt residentiële zorg afgebouwd. Daardoor is er meer vraag naar gezinshuizen, vooral voor jeugdigen met complexere problematiek. Ook lijkt de problematiek bij uithuisplaatsing zwaarder dan in eerdere jaren. In zulke situaties biedt een gezinshuis vaak beter passende ondersteuning dan een pleeggezin. Het streven om broers en zussen samen te plaatsen, versterkt deze ontwikkeling.

Specialistische jeugdhulp op de juiste schaal

Met de start van de regionale inkoop van specialistische jeugdhulp in 2025 is een belangrijke stap gezet om deze zorg op de juiste schaal te organiseren.

Dat geldt ook voor 'JeugdzorgPlus'. Hiervoor is een overeenkomst gesloten voor 2026 met drie regio's. Daarnaast besloot het college om voor 2027 een aanbesteding te starten.

Op provinciaal niveau werkten de vijf Brabantse jeugdhulpregio's samen aan een gezamenlijke strategie voor de inkoop van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering vanaf 2027. Centraal staan de doelen uit de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. Daarbij ligt de focus op het zoveel mogelijk voorkomen van gedwongen maatregelen en het zo kort mogelijk laten duren ervan.

Een stevigere samenwerking tussen Gecertificeerde Instellingen en de Stevige Lokale Teams speelt hierin een belangrijke rol. Waar mogelijk wordt bovenregionaal uniform gewerkt om de samenwerking met deze instellingen te versterken.

Onderwijsvisie

In 2025 is uitvoering gegeven aan de onderwijsvisie. Hierbij stonden drie opgaven centraal, namelijk gelijke kansen, toekomstvaardig en praktijkgericht opleiden en burgerschap.

Samen met onderwijspartners en de coalitie Verbeter Breda zijn diverse lokale, regionale en landelijke subsidies aangevraagd en toegekend. Deze middelen zijn gericht ingezet. Een belangrijk resultaat is de opening van de eerste Familieschool in november.

Om kennisdeling te stimuleren en expertise te vergroten, is lokaal een lerend netwerk van Familiescholen opgezet.

De toegekende subsidies zijn gebruikt voor projecten die onderwijsachterstanden verminderen, het techniekprogramma uitbreiden, het Bredase programma Maatschappelijke Diensttijd (MDT) verduurzamen en activiteiten organiseren rondom burgerschapsvorming.

In 2025 vond ook het eerste Onderwijsevenement Kansrijk Ontwikkelen plaats. Meer dan 300 Bredase onderwijsprofessionals namen deel. Het evenement was gericht op deskundigheidsbevordering, inspiratie en het versterken van de samenwerking. De hoge opkomst laat zien dat er breed draagvlak is voor de gezamenlijke ambitie om te werken aan kansrijke ontwikkeling voor alle Bredanaars.

Daarnaast startten we in 2025 de digitale nieuwsbrief Onderwijs. Via deze nieuwsbrief blijven onderwijsprofessionals op de hoogte van ontwikkelingen, subsidiemogelijkheden en bijeenkomsten.

Leerlingenvervoer

Na een onrustige start van het jaar is het leerlingenvervoer in 2025 weer stabiel, voorspelbaar en betrouwbaar verlopen, conform de contractuele afspraken.

Ook zijn stappen gezet om leerlingen te ondersteunen die in aanmerking komen om zelfstandig te leren reizen. Een groeiende groep maakt inmiddels gebruik van het openbaar vervoer. Daarmee is de beweging richting passende ondersteuning en meer zelfstandigheid per leerling verder versterkt.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Hervormingsagenda Jeugd, de Norm voor Opdrachtgeverschap en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

In 2025 zetten we grote stappen om in de regio te komen tot een dekkend en compleet jeugdhulpstelsel. Regio West-Brabant Oost (WBO) is gestart met inkoopprocedures voor:

- stevige lokale teams
- dagbesteding en dagbehandeling
- specialistische- en locatiegebonden jeugdhulp
- behandeling met verblijf
- wonen met begeleiding

Met deze procedures werken we toe naar onder andere het gelijkrekken van toegangsprocessen, zodat het voor gezinnen overal hetzelfde werkt. Daarnaast werken we toe naar het verminderen van administratieve lasten (minder papierwerk) per 2027.

Een belangrijk doel uit de Hervormingsagenda is het vormen van robuuste regio's. Dat betekent dat gemeenten niet vrijblijvend met elkaar samenwerken, maar echt samen verantwoordelijkheid nemen. In 2025 heeft het college als stap hierin een bestuursopdracht (en bijbehorende dienstverleningsopdracht) vastgesteld. Daarin is onder andere opgenomen dat we starten met de totstandkoming van een gemeenschappelijke regeling (een formele samenwerkingsvorm tussen gemeenten).

Beleidskader Jeugd

We kozen er bewust voor om in 2025 géén nieuw beleidskader op te stellen. Dat deden we om twee redenen:

- Breda werkt aan één visie op het sociaal domein.
- De regionale ontwikkelingen richting inkoop 2027 zijn nog volop in beweging.

In plaats daarvan verzamelden we in 2025 bouwstenen voor een toekomstig beleidskader. We gebruikten hiervoor de inzichten uit:

- SLT Noord-West
- het waardenetwerk Kansrijke Jeugd
- het programma 'Samen werken aan de basis'

We zijn gestart met het ordenen van knelpunten, het actualiseren van onderliggende analyses en het inventariseren van kansen. Daarbij keken we ook naar meer integrale samenwerking met de domeinen Maatschappelijke Ontwikkeling, Participatie, Veiligheid en Onderwijs.

Kleinschalige jeugdhulpvoorzieningen

Om zorgaanbieders beter in staat te stellen kleinschalige jeugdhulpvoorzieningen aan te bieden, startten we in 2025 met de uitwerking van het product Wonen met Begeleiding. Daarmee maken we het mogelijk om kleinschalige woonvoorzieningen te contracteren via een 'open-housemodel'. Dit is een manier van contracteren waarbij aanbieders kunnen toetreden als zij aan de voorwaarden voldoen. In 2025 gaven we ook de aanbesteding van moeder-kinderhuizen in regio WBO vorm.

Daarnaast is een projectgroep begonnen met de ontwikkeling van een kleinschalige woonvoorziening in Breda voor regio WBO. Deze locatie is eigendom van de gemeente Breda en biedt kansrijke mogelijkheden voor een huiselijke, kleinschalige voorziening met 24-uurs begeleiding voor 4 tot 6 jeugdigen. Het gaat om jeugdigen die door hun ondersteunings- en begeleidingsbehoefte niet in een pleeggezin of gezinshuis kunnen wonen, maar wel toe zijn aan een niet-gesloten setting. De locatie past binnen de regionale ambitie om gesloten jeugdzorg af te bouwen en ondersteuning 'zo thuis mogelijk' te bieden.

Jeugdhulp en jeugdzorg

Voorkomen van dak- en thuisloosheid. Stichting De Herberg heeft twaalf 'Warm Thuis-plekken' voor dak- en thuisloze jeugdigen zonder of met een lichte Wmo-hulpvraag. Daarnaast zetten we stappen om tijdelijke woonplekken te creëren voor dak- en thuisloze jeugdigen met zwaardere problematiek. Het doel is om passende tijdelijke huisvesting te bieden, zodat deze jeugdigen niet instromen in de Doorstroomvoorziening (dag- en nachtopvang voor een bredere doelgroep).

Stevig Lokaal Team (SLT)

In 2025 verstrekten we aan WIJS!Breda subsidie. Daarbij stelden we duidelijke voorwaarden en verplichtingen voor de start van het SLT Noord-West. We richtten in Noord-West één herkenbaar aanspreekpunt in via het SLT. Ook ondersteunden we WIJS!Breda en partners bij de invoering van nieuwe processen voor:

- triage (snel bepalen wat er nodig is)
- doorverwijzing
- collectieve ondersteuning

We monitorde het SLT continu en stuurde bij waar nodig, bijvoorbeeld op:

- triage
- zorgcontinuïteit
- wachtlijsten
- de inzet van capaciteit

Daarnaast ondersteunden we WIJS!Breda bij het breder beoordelen van hulpvragen en bij het sneller schakelen tussen domeinen. Tot slot stelden we een subsidieregeling op en pasten we de Verordening Jeugdhulp aan. Daarmee maakten we de start van het tweede SLT per 2026 in Zuid-West mogelijk.

Sturen op de toegang

We gingen met verwijzers in gesprek over de voorwaarden en het proces rond verwijzingen naar jeugdhulp. Zo werken we toe naar vernieuwde verwijzingsafspraken in 2026. We analyseerden verwijzingen die buiten contracten om gingen en grepen in wanneer dit niet nodig of niet doelmatig was. Ook verbeterden we de opvolging van trajecten door structureel voortgangsgesprekken met aanbieders te organiseren met aandacht voor doelmatigheid.

In Breda Noord-West werkten we aan één centrale ingang door processen van het SLT en de gemeentelijke toegang op elkaar aan te laten sluiten.

We voerden géén adviesteam in. De komst van het SLT vraagt juist om één centrale en duidelijke toegang, zonder extra schakels. Daarnaast pasten we onze interne werkwijze aan, zodat we sneller kunnen reageren op knelpunten in de toegang. Denk aan oplopende wachttijden of onduidelijke verwijspaden.

Afbakening jeugdhulp (Verordening Jeugdhulp)

In 2025 trad de nieuwe Verordening Jeugdhulp in werking. Daarin staan duidelijke regels voor begrenzen en normaliseren (bepalen wat wel en niet onder jeugdhulp valt en wat bij normaal opgroeien hoort).

We voerden het normenkader in voor duur, omvang en type jeugdhulp en gaven hierover toelichting aan partners en medewerkers. Ook ondersteunden we teams en aanbieders bij het beoordelen van casuïstiek volgens dit normenkader. We analyseerden knelpunten in de uitvoering, zoals hoge werkdruk en oplopende wachttijden en pasten de werkwijze waar nodig aan. Intern verbeterden we bovendien de afstemming tussen toegang, lokale teams en administratie, zodat de toepassing van de verordening duidelijker en eenduidiger is.

We organiseerden gesprekken met aanbieders om de afbakening van jeugdhulp verder te verduidelijken en dubbele of onnodige inzet te beperken.

Toen de druk opliep, stelden we prioriteiten in de uitvoering. Zo konden de belangrijkste taken doorgang vinden. We introduceerden geen aanvullende instrumenten of teams buiten de verordening en het normenkader. De focus lag op implementatie en bijsturing in de praktijk.

Doorbraakteam

De pilot van het Doorbraakteam is positief afgerond. De aanpak gaat verder als reguliere werkwijze en is opgenomen in het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers van het sociaal-economisch domein. Complexe, vastgelopen hulpverleningssituaties worden doorbroken door samenwerking te organiseren rondom één gezin of persoon of door creatief maatwerk te leveren.

Om- en afbouw JeugdzorgPlus

De regio's West-Brabant Oost, West-Brabant West en Zeeland hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over de verdere om- en afbouw van de gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus). In 2025 is het in de regio WBO gelukt om het aantal geplaatste jeugdigen in de gesloten jeugdzorg laag te houden. In samenwerking met het regionaal expertiseteam hebben we jeugdigen die zwaardere zorg nodig hadden, passende zorg geboden.

Verbeteragenda Pleegzorg

In 2025 vonden regelmatig pleegzorgtafels plaats en is voortvarend gewerkt aan de Verbeteragenda. Vier van de vijf werkgroepen (één doel uit de Verbeteragenda had geen werkgroep) zijn medio 2025 afgerond. Dit leverde concrete resultaten op, zoals verbeterde samenwerkingsafspraken tussen de toegangen in regio BO en pleegzorgorganisaties. Binnen regio WBO zetten we in op waardering en werving van pleegouders. Dat deden we onder andere door zichtbaarheid bij avondvierdaagsen en samenwerkingen met sportverenigingen. Ook organiseerden pleegzorgorganisaties gezamenlijke informatieavonden voor geïnteresseerden, naast hun reguliere bijeenkomsten. Eind 2025 was er tijdens de Week van de Pleegzorg extra aandacht voor het belang van pleegzorg en waardering van pleegouders. Dit gebeurde via een werkbezoek van wethouder Förster aan de jongerenraad van Vigere en bij een pleeggezin thuis.

Relatie en Scheiding

Het projectplan Relatie en Scheiding voor regio WBO stelden we vast. De focus ligt op preventieve, domeinoverstijgende en (inter)regionale samenwerking. Vroegsignalering is belangrijk om escalatie te voorkomen en schade bij jeugdigen te beperken. We hadden aandacht voor de stem van de jeugdige. In Breda zijn daarvoor 'Scheiddozen' uitgedeeld aan basisscholen. Deze worden daar uitgedeeld aan leerlingen die hier behoefte aan hebben. Ook (digitale) informatievoorziening is belangrijk. In 2025 ontwikkelden we een website voor regio WBO en regio WBW. Deze wordt in 2026 gelanceerd. Daarnaast is ingezet op deskundigheidsbevordering voor professionals en leerkrachten, met als doel dezelfde visie te hebben en dezelfde taal te spreken.

Waardenetwerk Kansrijke Jeugd

In 2025 werkten we verder aan het versterken van de sociale basis rondom jeugdigen en gezinnen in Breda. Binnen het Waardenetwerk en in de stad handelen we vanuit het principe dat ouders primair verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen, maar dit niet alleen hoeven te doen. In 2025 is de samenwerking in het Waardenetwerk verder verdiept. Partners werkten gelijkwaardig en domeinoverstijgend samen, met waardegericht sturen en een gedeelde taal als uitgangspunt. Tegelijkertijd blijft de eenjarige subsidiecontext een uitdaging voor duurzame partnerschappen.

Concrete resultaten in 2025 waren onder andere:

- De start van een ambassadeursgroep die de gezamenlijke visie actief uitdraagt en het Waardenetwerk zichtbaar maakt in andere netwerken en overleggen.
- Een versterkte pedagogische basis waarbij kansengelijkheid zichtbaar werd in de manier waarop we elkaar ontmoetten, besluiten namen en nieuwe initiatieven binnen het Waardenetwerk vormgaven.
- Een groeiend gevoel van gezamenlijkheid waarbij partners elkaar steeds meer zien als vanzelfsprekend, is een versterkend onderdeel van een team rondom kind en gezin.
- Ambassadeurschap in de praktijk: partners handelden zichtbaar vanuit het grotere belang, zochten actief naar nieuwe mogelijkheden en oplossingen en vertegenwoordigden de gezamenlijke visie binnen hun eigen organisaties en samenwerkingsverbanden.

Jeugdparticipatie

In 2025 gaven we uitvoering aan onze ambitie om toe te werken naar een meest kindvriendelijke stad door jeugdparticipatie verder te versterken. De programma's Jongerenambassadeurs en Wijkministers zijn in 2025 voortgezet. Daarmee blijven jeugdigen structureel betrokken bij beleidsvraagstukken in de stad. Ook is de bouwsteen Jeugdparticipatie verder uitgewerkt, besproken en voorbereid. Daarmee ligt er nu een stevige basis richting de nieuwe bestuursperiode. In het vierde kwartaal van 2025 organiseerden we een jongerenfestival. Tijdens dit evenement zijn jeugdigen actief benaderd, geïnspireerd en gestimuleerd om hun stem te laten horen binnen de gemeente.

Samen werken aan de basis (Swab)

In 2025 versterkten we samen met het onderwijs het pedagogisch klimaat en de verbinding tussen school en leefwereld. We voerden projecten uit binnen regulier, speciaal en voortgezet onderwijs en stuurden daarbij actief op preventie, normaliseren en collectieve ondersteuning. Via monitoring en 12-wekelijkse evaluaties verbeterden we projecten continu.

We ontwikkelden een subsidieregeling voor schooljaar 2025/2026 en beoordeelden de aanvragen. De inzichten uit projecten, afwijzingen en maatschappelijke kosten-batenanalyses (MKBA) gebruikten we om bestuurlijke keuzes te onderbouwen en knelpunten bij samenwerkingspartners te agenderen.

We organiseerden drie lerende netwerken:

- de Brugtafel
- het SWAB-LAB
- het regionale Kantelpunt

Deze netwerken verzamelden en analyseerden ervaringen uit de praktijk en vertaalden deze naar verbeteringen in werkwijzen, samenwerking en sturing. Binnen het Kantelpunt trokken we de regionale samenwerking aan en werkten we met gemeenten, onderwijs en jeugdhulp aan een gedeelde ambitie en een manifest.

We ontwikkelden een toolbox met een schoolscan, doelgroepanalyse en doelenformulieren. Daardoor konden we projecten op een vergelijkbare manier monitoren. De verzamelde data gebruikten we om het lerend netwerk te voeden en bestuurlijke keuzes te onderbouwen.

We deelden de visie 'Samen werken aan de basis' actief in de regio via presentaties en overleggen. Daardoor werd het begrip normaliseren breder gedragen en wisten organisaties elkaar beter te vinden. De geleerde lessen nemen we mee in de inkoop Jeugdhulp regio WBO, waarbij we het onderwijs betrekken.

Tot slot bereidden we een plan van aanpak voor om de nieuwe werkwijzen structureel te borgen binnen beleid, processen en begroting.

Onderwijsvisie – Kansrijk ontwikkelen in Breda

In 2025 zijn verschillende activiteiten uitgevoerd in het kader van de onderwijsvisie 'Kansrijk ontwikkelen in Breda'. Hieronder lichten we de resultaten toe.

Gelijke kansen

Samen met onderwijspartners openden we in november 2025 de eerste Familieschool in Breda. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen om in 2026 de tweede en derde Familieschool te openen. Via het Waardenetwerk Kansrijke Jeugd zijn met onderwijspartners afspraken gemaakt over de versterking van coalitie Breda Ontdekt! (voorheen Rijke Schooldag). Het doel is om talenten van leerlingen in het primair onderwijs te ontdekken en te versterken.

Met JINC zijn afspraken gemaakt dat zij van eind 2025 tot eind 2026 extra programma's aanbieden voor kinderen en jongeren in sociaaleconomisch kwetsbare wijken. Deze programma's zijn gericht op leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs en versterken talentontwikkeling en voorbereiding op de arbeidsmarkt, zoals Bliksemstage en Sollicitatietraining.

Er zijn extra brugfunctionarissen gefinancierd op scholen. Daarnaast is gewerkt aan versteviging van het lerend netwerk via Samen Werken aan de Basis en Preventie met gezag.

Via Verbeter Breda en Samen werken aan de Basis zijn projecten opgezet voor schooljaar 2025-2026. Het doel is het versterken van een soepelere overgang tussen primair en voortgezet onderwijs. De focus ligt op betere begeleiding van meer kwetsbare leerlingen naar regulier onderwijs. Een stap richting meer inclusief onderwijs.

Er is een nieuwe subsidiesamenwerking voor de Gelijke Kansen Alliantie gestart. Deze is gericht op een zachte landing in het voortgezet onderwijs met huiswerkbegeleiding, extra begeleiding bij de keuze vmbo/praktijkschool en doorstroom vanuit Internationale Schakelklas (ISK).

We zorgden ervoor dat we de 14 Onyx-scholen in Breda lessen in financiële vaardigheden konden aanbieden. In samenwerking met het Regionaal Samenwerkingsverband (RSV) is een tolk-systeem aangeschaft. Scholen kunnen dit inzetten, bijvoorbeeld tijdens ouderavonden. Dit bevordert wederzijds begrip en vergroot de betrokkenheid van ouders bij het onderwijs van hun kinderen.

Toekomstvaardig en praktijkgericht opleiden

Samen met Sterk Techniek Onderwijs (STO) en Techkwadraat is een stadsbreed techniekprogramma neergezet. Dit programma richt zich op een doorgaande leerlijn van het primair onderwijs tot en met het beroepsonderwijs. Daarmee bevorderen we een soepele overgang en versterken we de technische oriëntatie van leerlingen in Breda.

Het programma 'robotica' voor het primair onderwijs is ontwikkeld. Hiermee krijgen leerlingen de kans om praktische vaardigheden op te doen die aansluiten bij de arbeidsmarkt van de toekomst.

Bredase basisscholen ontvingen boekenpakketten met boeken over Toegepaste Technologie & Creativiteit (TT&C). Daarmee stimuleren we interesse voor deze sector op jonge leeftijd en vergroten we tegelijk het leesplezier.

Burgerschap

De gemeente onderzocht op welke manier we scholen kunnen ondersteunen bij het realiseren van burgerschapsdoelstellingen. In samenwerking met scholen werken we aan een gezamenlijk, stadsbreed burgerschapsprogramma. Leerlingen uit het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs zijn in 2025 ontvangen op het Stadskantoor en bij de griffie. Daar hebben zij actief meegedacht over maatschappelijke vraagstukken. Daarmee gaven we invulling aan de burgerschapsdoelstellingen, zoals vastgesteld door de Onderwijsinspectie. De samenwerking met de griffie past binnen de ontwikkelaanpak Verbindend Bestuur.

In november 2025 deed de gemeente mee aan de Week van Respect. Daarbij zijn 14 gastlessen gegeven bij het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en bij maatschappelijke partners. Ook zijn lespakketten gebruikt. Met deze resultaten draagt de gemeente bij aan het vergroten van kansen, het versterken van toekomstgerichte vaardigheden en het bevorderen van actief burgerschap onder jonge inwoners.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In schooljaar 2024-2025 zijn de resterende lokale middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) succesvol ingezet. De laatste twintig projecten en activiteiten zijn door onze onderwijspartners afgerond. De meeste projecten waren gericht op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en zorg. Daarnaast voerden we projecten uit voor veiligheid op school, taalontwikkeling en brede ontwikkeling.

Waar mogelijk is gezorgd voor structurele borging of voortzetting via andere programma's of beschikbare subsidieregelingen, zoals het Waardenetwerk Kansrijke Jeugd en Samen Werken aan de Basis. Zo is de continuïteit van waardevolle ontwikkelingen zoveel mogelijk geborgd.

Onderwijsachterstanden

In 2025 is binnen het Waardenetwerk Kansrijke Jeugd met extra focus en intensiteit gewerkt aan de ambitie van Verbeter Breda 'Kunnen worden wie je wil zijn'. Samen met de coalitie Verbeter Breda en andere alliantiepartners is het programma 'Ontwikkeling Jonge Kind' uitgebreid van vijf naar acht locaties. Ook is de ouderbijdrage voor voorschoolse educatie voor gezinnen met een laag inkomen afgeschaft. Daarmee is de toegankelijkheid vergroot en krijgen kinderen een betere start in het onderwijs.

In 2025 maakten 340 kinderen gebruik van een Voor- en Vroegschoolse Educatie-traject (VVE) met ondersteuning die al start vanaf 6 maanden.

Taal, laaggeletterdheid en basisvaardigheden

Samen met partners is het aanbod voor laaggeletterde gezinnen in beeld gebracht. Met de gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid zijn stappen gezet om de cyclus van laaggeletterdheid te doorbreken.

Er is onderzoek gedaan naar een geschikte locatie voor een vierde Digi-Taalpunt. Eind 2025 startten we met extra activiteiten op een school in Heusdenhout. Mogelijk groeit dit uit tot een volwaardig DigiTaalpunt.

In het Amphia ziekenhuis is een Digi-punt gerealiseerd waar bezoekers terecht kunnen met vragen over bijvoorbeeld DigiID of MijnAmphia. In dit punt werken het Digi-Taalhuis en het Informatiepunt Digitale Overheid samen.

Om meer bewustwording over laaggeletterdheid te creëren binnen organisaties en afdelingen van de gemeente, is een interactieve toneelvoorstelling georganiseerd.

Voortijdig Schoolverlaten (VSV)

In 2025 is intensief gewerkt aan de invoering van de nieuwe wet 'Van School naar Duurzaam Werk'. Door veranderde wetgeving werkten we een herijking van bestaande werkwijzen, financiering en aansturing uit en maakten we dit gereed voor implementatie in 2026. Dit geldt voor de 14 regiogemeenten die onder aansturing van centrumgemeente Breda vallen.

Een nieuw regionaal VSV-programma 2025-2028 is vastgesteld. Een belangrijke stap is de aansluiting op de Arbeidsmarktregio. Zo begeleiden we jongeren naar duurzaam werk of opleiding.

De doorontwikkeling van het takenpakket binnen het Regionaal Bureau Leren laat zien dat er steeds meer ruimte komt om preventiever te werken met betere zichtbaarheid op scholen.

In het Kantelpunt is dit jaar een stevigere samenwerking tot stand gebracht tussen de samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs, onderwijsbesturen en jeugdpartners. Vanuit dit Kantelpunt werken partners gezamenlijk aan het versterken van regulier en speciaal onderwijs met expertise uit de jeugdzorg. Het doel is om meer kinderen binnen het regulier onderwijs te laten blijven en te voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten.

Leerlingenvervoer

In 2025 werkten we intensief samen met de vervoerder om de uitvoering van het leerlingenvervoer te verbeteren. Door regelmatig overleg over planning, rituitvoering en communicatie konden we knelpunten tijdig herkennen en oplossen. Deze samenwerking hielp om het vervoer na de onrustige start van het kalenderjaar weer in rustiger vaarwater te brengen.

Het gemeentelijke team is inhoudelijk versterkt. Daardoor konden afspraken beter worden gevolgd en was er meer aandacht voor zorgvuldige afstemming met ouders en scholen. Aanvragen zijn tijdig beoordeeld en scholen zijn actief betrokken bij het informeren van chauffeurs en het ondersteunen van een voorspelbaar verloop van het vervoer. Daarnaast zijn leerlingen die de stap naar zelfstandig reizen kunnen maken, begeleid bij het aanleren hiervan. Zij kregen ondersteuning bij zelfstandig reizen met de fiets of het openbaar vervoer.

INDICATOREN

Programma 1

Deze jaarrekening bevat een set beleidsindicatoren. Daarmee geven we, naast de textuele en de financiële verantwoording, een beeld van de ontwikkelingen binnen de diverse beleidsthema's. We actualiseren deze set elk jaar. Er zijn 107 Bredase indicatoren en 34 landelijk verplichte indicatoren. Een deel hiervan (21 van de 34) is ook opgenomen in de Bredase set indicatoren, maar niet allemaal. Voor diverse thema's is een betere Bredase indicator beschikbaar om op te sturen dan de landelijk verplichte (relatieve) indicator. Elke Bredase indicator staat bij het thema waar deze indicator betrekking op heeft. Dit programma bevat 34 beleidsindicatoren, waarvan 4 landelijk verplicht. Alle beleidsindicatoren in deze jaarrekening zijn voor het laatst geactualiseerd in februari 2026.

Thema-indicatoren

Indicator: Beweegrichtlijn

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijn (onderdeel: 7 dagen per week minstens een uur matig intensieve inspanning)

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
			45	

Toelichting: De beweegrichtlijn is in de afgelopen jaren gewijzigd van elke dag tenminste een half uur naar elke dag tenminste één uur matig intensief bewegen. In 2025 voldoet 15% van de kinderen van 4 tot en met 17 jaar aan de huidige beweegrichtlijn van elke dag tenminste 1 uur matig intensief bewegen. De streefwaarde in de begroting 2025 was destijds nog gebaseerd op de oude definitie (elke dag tenminste een half uur matig intensief bewegen).

Door het verschil in definitie is een vergelijking tussen streefwaarde en realisatiewaarde niet goed te maken. In de eerstvolgende herijking van de beleidsindicatoren voeren we de nieuwe definitie volledig door.

Indicator: Absoluut schoolverzuim

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Thema-indicatoren

Meeteenheid: Aantal per 1.000 leerlingen

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
6,7	7,1	6,3	3	6

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. Realisatiecijfer is voorlopige inschatting. Eerder met te hoge streefwaardes gewerkt. De definitieve cijfers voor schooljaar 2024-2025 zijn nog niet bekend. Vanuit cijfers RBL weten we dat de aantallen absoluut verzuim afgenomen zijn. Vooral aandeel Oekraïense leerlingen is afgenomen. Blijft vooralsnog een uitdaging om voor nieuwkomers/anderstaligen een passende plek te vinden in het onderwijs.

Indicator: Voortijdig schoolverlaters

Omschrijving: Percentage leerlingen tussen 12-23 jaar dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
2,4	2,4	2,2	1,8	2,2

Toelichting: Dit is landelijk verplichte indicator. We hebben eerder met te lage streefwaardes gewerkt. De realisatiecijfers over 2025 zijn nog niet gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Op basis van cijfers van RBL verwachten we een kleine afname van aantallen. Komt door afname van Oekraïense leerlingen die alsnog ingeschreven zijn in onderwijs of met werk zijn gestart.

Indicator: Hulpvragen CJG

Omschrijving: Totaal aantal unieke hulpvragen die ontvangen worden bij het CJG

Bron: Registratie CJG

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
2.851	2.972	2.960	2.229	1.583

Toelichting: We zien dat de verwachte daling van 25% ruim gerealiseerd is met een daling van 29%.

Indicator: Meldingen toegang

Omschrijving: Totaal aantal unieke hulpvragen om ondersteuning of procesregie

Bron: Gemeente Breda, WIZ applicatie

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
2.892	3.176	3.190	2.859	2.665

Toelichting: We hebben een daling van 6% gerealiseerd. Dit is een voorlopig cijfer. Er wordt nog bepaald of elke melding ook een feitelijke hulpvraag of verzoek om procesregie betrof.

Indicator: Instroom jeugdigen zorg

Omschrijving: Aantal unieke jeugdigen voor de eerste keer in zorg en aantal jeugdigen die na 12 maanden uit zorg weer in zorg komen

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		1.598	1.600	1.157

Toelichting: We zien het eerste effect van het SLT waardoor een daling gerealiseerd is van 27%. Een verdere analyse van de cijfers vindt nog plaats in het kader van de evaluatie van de SLT's en de Verordening Jeugd.

Indicator: Herhaald beroep jeugdigen zorg

Omschrijving: Aantal unieke jeugdigen (0 t/m 23 jaar) die na minimaal 3 maanden en maximaal 12 maanden geen zorg te ontvangen, terugkomen in de zorg

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		585	400	354

Thema-indicatoren

Toelichting: Er is sprake van een afname van ruim 11%. Dat is een positieve ontwikkeling als tevens blijkt dat de hulp effectief is geweest.

Indicator: Uitstroom jeugdigen zorg

Omschrijving: Totaal aantal unieke jeugdigen (0 t/m 23 jaar) waarbij de zorg beëindigt en niet binnen een jaar terugkomt

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		1.719	1.800	2.100

Toelichting: De extra realisatie van ruim 16% is een gevolg van de invoering van de Verordening Jeugd vanaf juni 2025. Een positieve ontwikkeling die nader geduid dient te worden in het komende jaar.

Indicator: Jeugdigen zorg (0 t/m 17 jaar)

Omschrijving: Aantal unieke jeugdigen in zorg in de leeftijd van 0 tot en met 17 jaar

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		5.030	5.000	4.505

Toelichting: De verminderde instroom van bijna 10% is te herleiden naar de introductie van de Verordening Jeugd en het SLT waarbij bij het vervolg van het traject de aangepaste werkwijze wordt toegepast. Een eerste signaal dat de gewenste beweging is ingezet, maar die nog gevalideerd dient te worden.

Indicator: Jeugdigen zorg (18 t/m 23 jaar)

Omschrijving: Aantal jeugdigen in zorg in de leeftijd van 18 tot en met 23 jaar

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		78	70	69

Toelichting: We zien een stabilisatie van het aantal jeugdigen in verlengde jeugdhulp. Er volgt nog een analyse van de reden. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met aanscherping van regels bij voorliggende regelingen zoals de Wet Langdurige Zorg of Wmo.

Thema Betrokken zijn

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Een toekomstbestendig sociaal domein

We zetten stappen naar een sociaal domein dat klaar is voor de toekomst. Zelf doen waar dat kan, elkaar helpen waar het nodig is en kansen creëren voor iedereen staan daarbij centraal. Met het nieuwe beleidskader voor de Wmo is dit ook bestuurlijk vastgesteld. Inwoners zorgen in de eerste plaats voor zichzelf en voor elkaar. Lukt dat tijdelijk niet, dan bieden we ondersteuning die helpt om nieuwe vaardigheden te leren, zodat de inwoner weer verder kan. Zijn er écht geen andere opties, dan bieden we zwaardere hulp. Ons uitgangspunt blijft: zo licht als mogelijk, zwaarder waar nodig. Zo krijgen inwoners de juiste zorg op de juiste plek.

We werkten toe naar integraal werken in het sociaal domein. Van de vrij toegankelijke ondersteuning in de buurt tot en met de (duurdere) specialistische hulp via de gemeente. Dit zetten we de komende tijd door.

De samenwerking met onze zorgpartners is voortgezet en waar nodig geïntensiveerd. Denk aan huisartsen, zorgverzekeraars, wijkverpleegkundigen, casemanagers dementie en partners in het voorliggend veld (voorzieningen en ondersteuning die al beschikbaar zijn vóórdat maatwerk nodig is).

Op het gebied van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie zetten we stappen om het beleidsplan Inclusief Samenleven 2025–2029 uit te voeren. Zo zijn toegankelijkheidsagenda's vastgesteld en is de anti-discriminatieagenda voorbereid. Ook vond in oktober de eerste Breda Pride plaats. We blijven werken aan eerlijke kansen voor alle inwoners, ongeacht achtergrond, geslacht, genderidentiteit, religie, seksuele oriëntatie, leeftijd of beperking.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Samenwerking binnen en tussen domeinen

We vervulden een stevige rol in het Integraal Zorgakkoord (IZA). Samen met partners, zoals GGZ Breburg (geestelijke gezondheidszorg), CZ, GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) en huisartsen namen we deel aan projecten, zoals KOEL (kwetsbare ouderen in de eerste lijn). In deze projecten verbeteren we de ondersteuning en zetten we vernieuwing in, zoals AI-chatbots. Hiermee bedoelen we digitale vraagbaken die met kunstmatige intelligentie informatie geven aan ouderen om te zorgen voor betere informatievoorziening. Ook werkten we aan de implementatie van het Transformatieplan Samen Mentaal Sterk.

Met huisartsen voeren we periodiek bestuurlijk overleg over de samenwerking in het sociaal domein en over hun aanwezigheid en huisvesting in de wijk. Daarbij komt ook hun rol in de ontwikkelingen rondom jeugd/SLT aan bod.

Daarnaast houden we periodiek overleg over de samenwerking tussen het medische en het sociale domein. Dit is een breed overleg met vertegenwoordigers van huisartsen, GGD, wijkverpleging, Zorg voor elkaar Breda (ZveB), Wmo en jeugd. Zo blijven we van elkaar op de hoogte en stemmen we af hoe we samen de beweging naar de voorkant (vroegtijdig en preventief helpen) blijven maken. Ook in het medische domein is die beweging gaande.

In 2025 bleven we deelnemen aan het Dementienetwerk Breda en omstreken. Zo blijven we in gesprek met casemanagers dementie. We zetten ons actief in om dementievriendelijke gemeente te worden en verwachten dit in de eerste helft van 2026 af te ronden.

Sociale basis

Binnen het waardenetwerk Zelf- en Samenredzaamheid zetten we vaker in op collectieve oplossingen. Hulp voor groepen in plaats van alleen individueel. Een nieuwe aanpak voor buurtgericht verbinden en activeren volgt in 2026.

Met het waardenetwerk hebben we de activiteiten aangescherpt op basis van het nieuwe Wmo-beleidskader. We werken aan een externe meting van de effectiviteit. De aanbesteding hiervoor loopt.

In 2023 en 2024 deden we goede ervaringen op met maatschappelijk werk bij probleemgedrag. In 30 casussen keken we wat het oplevert om tijdelijk minder of geen maatwerkvoorzieningen (oplossingen op maat) te bieden en eerst een relatie op te bouwen. Zo ontdekken mensen zelf dat bepaald gedrag niet wenselijk is. Deze aanpak is vaak duurzamer, vermindert overlast en bespaart per casus gemiddeld € 7.000 aan maatschappelijke kosten (Zvw, Wlz en Wmo). In 2025 is deze pilot uitgebreid met maatschappelijk werk, maatwerkaanbieders en woningcorporaties. De pilot is inmiddels omgezet in een reguliere werkwijze binnen Zorg voor Elkaar Breda. Dit is gelukt binnen het bestaande budget.

De mantelzorgwaardering pasten we in 2025 aan. Mantelzorgers ontvangen een Breda Cadeaukaart ter waarde van € 25. BredaMantelzorg verzorgt de uitvoering.

In 2025 zijn verschillende initiatieven van en voor senioren gefinancierd, zoals de realisatie van vier 'terug naar huis'-paden, een workshop bij De Rooi Pannen, de KBO-gezondheidsmarkt in Ulvenhout en Prinsenbeek en een bijdrage aan een congres over eenzaamheid. Breda Senior is per 1 januari 2026 gestopt. Het Seniorenpanel blijft bestaan en is overgegaan naar Later is Nu, Zorg voor Elkaar Breda. De vertegenwoordiging van het panel is in 2025 uitgebreid naar verschillende wijken en de samenwerking met de wijkraden is versterkt.

Er zijn 'Later is Nu'-bijeenkomsten georganiseerd in Bavel, Breda West, Breda Centrum, Heuvel, Princenhage, Effen, Rith en Liesbos. Tijdens deze bijeenkomsten praten senioren met elkaar en met professionals over onderwerpen die hen raken.

We ondersteunden de vrijwillige inzet in de stad door aandacht en waardering te geven aan vrijwilligersorganisaties, vrijwilligers en mensen die vrijwilliger willen worden. Het huidige vrijwilligersbeleid 'Vrijwilligen in Breda' loopt tot en met 2026. Als eerbetoon aan onze vrijwilligers is in 2025 een Blind Wall (muurschildering) aan de Hoge Steenweg gerealiseerd.

Wmo: toegang en maatwerkvoorzieningen

In 2025 zijn we gestart met het project SLT voor alle leeftijden (één gezamenlijke toegang waar inwoners met alle vragen terecht kunnen). Hier gaan we de komende jaren mee verder, zodat inwoners hier snel en goed geholpen worden.

De Wmo-klantreis is de toegang tot de Wmo. Dit blijft een dynamisch proces waarin we samen optrekken vanuit de Wmo-uitvoering (intern) en Zorg voor Elkaar Breda. Het vraagt blijvende aandacht voor de werkwijze in Breda.

Ook ronden we de inkoopprocedure voor individuele begeleiding, dagbesteding, huishoudelijke ondersteuning en kortdurend verblijf af. De nieuwe contracten zijn per 1 januari 2026 ingegaan. We besteden extra aandacht aan kwaliteitssturing, culturele diversiteit, gebiedsgericht werken en de samenwerking met het voorliggend veld.

Voor huishoudelijke ondersteuning blijven we inzetten op het goede gesprek met de inwoner. Het abonnementstarief (vast maandbedrag binnen de Wmo) wordt naar verwachting op zijn vroegst in 2028 afgeschaft.

In 2025 zijn de eerste stappen gezet voor een pilot met deelscootmobielen. We verwachten de start uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026.

Het project 'grootverbruikers deeltaxi' is afgerond en verankerd in het reguliere proces. Vanwege het succes is de 'Voor Elkaar Pas' voortgezet, waardoor meer mensen het reguliere OV gebruiken in plaats van de deeltaxi.

Door de vergrijzing verwachten we dat het gebruik van Wmo-hulpmiddelen en woningaanpassingen blijft groeien. Om deze voorzieningen beschikbaar te houden voor wie ze echt nodig heeft en dit niet zelf kan regelen of betalen, hebben we in 2025 gewerkt aan extra maatregelen. We bereiden een pilot met collectieve voorzieningen op specifieke locaties voor, in plaats van alleen individuele maatwerkoplossingen.

Collectieve zorgverzekering

Sinds 1 januari 2025 kunnen inwoners geen gebruik meer maken van de collectieve zorgverzekering 'Gemeenten Extra Uitgebreid'. Deze verzekering was beschikbaar voor circa 3.000 inwoners. Met het stopzetten verviel ook de vergoeding van het eigen risico (maximaal € 385 per jaar). De effecten van dit besluit zijn in 2025 gemonitord en de gemeenteraad is hierover periodiek geïnformeerd. Tot nu toe blijkt dat geen aanvullende actie nodig is naast de reguliere ondersteuning die de gemeente biedt. We kijken daarbij op maat naar de financiële situatie van inwoners die zich melden.

Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie

De agenda's Toegankelijkheid en het actieplan Straatintimidatie zijn samen met lokale partners opgesteld en door het college vastgesteld. De planning voor het vaststellen van de antidiscriminatie-agenda ligt in het tweede kwartaal van 2026.

Het URBACT-samenwerkingsproject 'Agence of Co-Existence' is eind 2025 afgerond. Er is een werkwijze ontwikkeld voor de manier waarop burgerparticipatie (meedenken en meedoen) georganiseerd kan worden.

Toegankelijkheid

Toegankelijkheid is inmiddels de norm. Vanuit het waardenetwerk stelden we middelen beschikbaar om partners in de stad te helpen met het toegankelijk maken van hun voorzieningen. Ook binnen de gemeente stemmen we steeds beter af hoe we samenwerken en hoe we toegankelijkheid vanaf het begin beter integreren in nieuwe (ruimtelijke) projecten. Een belangrijk aandachtspunt blijft bewustwording. We blijven hier continu op inzetten.

Innovaties

Ons doel is een sterke verbinding tussen het Innovatiedistrict en het sociaal domein. Zo onderzoeken we hoe innovaties en technologieën het sociaal domein kunnen verbeteren. In 2025 zijn we hier niet aan toegekomen. We pakken dit in 2026 op vanuit de visie voor het sociaal domein en vooral binnen het project 'i-ambities'.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Effect ondersteuning op kwaliteit van leven

Omschrijving: Percentage Wmo-cliënten dat het helemaal eens of eens is met de stelling 'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'

Bron: Gemeente Breda, cliëntervaringsonderzoek Wmo

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
77	76	75	75	80

Toelichting: Omdat het cliëntervaringsonderzoek pas na afloop van het jaar wordt uitgevoerd, lopen de realisatiecijfers één jaar achter. Dit betekent dat 'realisatie 2025' gaat over de cliënttevredenheid over 2024.

Indicator: Tevredenheid Wmo hulpmiddel-/voorziening

Omschrijving: Percentage van respondenten clientervaringsonderzoek Wmo dat zegt (heel) tevreden te zijn over de ontvangen hulpvoorziening of het hulpmiddel

Bron: Gemeente Breda, cliëntervaringsonderzoek Wmo

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		83	75	88

Toelichting: Omdat het cliëntervaringsonderzoek pas na afloop van het jaar wordt uitgevoerd, lopen de realisatiecijfers één jaar achter. Dit betekent dat 'realisatie 2025' gaat over de cliënttevredenheid over 2024.

Thema Thuis

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

In lijn met het landelijke actieplan Dakloosheid 'Eerst een Thuis' werken we ernaartoe dat in 2030 niemand meer dakloos is. In 2025 voerden we hiervoor het regionale beleidskader 'Een (t)huis = een zorg minder' uit. Dit pakket omvat maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingspreventie.

Samen met onze partners maakten we in 2025 een uitgebreide analyse en formuleerden we nieuwe ambities om het aantal dak- en thuisloze mensen in de regio Breda terug te dringen. Dit hebben we uitgewerkt in een nieuw uitvoeringsplan met drie hoofddoelen:

- We voorkomen (herhaalde) dak- en thuisloosheid door sterke inzet op preventie en nazorg.
- We zorgen dat mensen vanuit opvang en tijdelijke woonplekken sneller kunnen doorstromen naar duurzame huisvesting.

- We bouwen de bezetting in de dag- en nachtopvang af en creëren nieuwe, passende woon- en opvangvormen, vooral voor mensen met (actieve) verslavingsproblemen.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)

- De verbouwing van Safegroup verloopt volgens planning. De eerste vier units zijn in december 2025 opgeleverd en in gebruik genomen. Uiterlijk maart 2026 volgen de laatste acht. De samenwerking tussen Veilig Thuis en Safegroup is verder aangescherpt. Zo is er wekelijks overleg tussen de gedragswetenschappers van beide organisaties om zicht te houden op de (eventuele) wachtlijsten voor de vrouwenopvang.
- Naar aanleiding van de BSNO Veilig voor Vrouwen zijn we gestart met een actieplan om de veiligheid van inwoners achter de voordeur te vergroten. Dit plan leveren we eind eerste kwartaal 2026 op.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

- Binnen de pijler Verrijkend Vakmanschap namen in 2025 medewerkers van verschillende partners uit West-Brabant deel aan de cursus 'Top 3-methodiek'. Ook geven we uitvoering aan de visie Gefaseerd samenwerken aan veiligheid.
- In 2025 zijn we gestart met het opzetten van een Regionaal Netwerk van Expertise. Dit netwerk wordt in 2026 verder ingericht en ondersteunt lokale teams met specialistische kennis bij complexe veiligheidsvragen in gezinnen.

Meldpunt Crisiszorg en aanpak onbegrepen gedrag

- Het meldpunt crisiszorg en het crisisinterventieteam West-Brabant zijn in juli 2025 gestart met een 'learning by doing'-fase. Vanuit de locatie in Etten-Leur werkt één integraal team vanuit zes organisaties. Bij acute meldingen over mensen met onbegrepen gedrag gaat het crisisinterventieteam samen met de politie direct op pad. Na drie maanden is deze fase geëvalueerd en is een plan van aanpak opgesteld. In 2026 zetten we actief in op de duurzame doorontwikkeling van dit meldpunt en dit team.
- We werken intussen verder aan sluitende afspraken en werkprocessen voor meldingen die niet acuut zijn, met speciale aandacht voor meldingen vanuit de politie (I28). De resultaten hiervan worden continu gemonitord.
- Ook bouwen we verder aan onze aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag. Zo nemen we deel aan het vierjarige subsidietraject Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag, waarin ervaringsdeskundigen, gemeenten, zorgpartners en onderwijs samenwerken aan betere hulp. Vier keer per jaar organiseren we leerateliers waarin kennis wordt gedeeld.

Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingspreventie

- Samen met de regiogemeenten, partners en ervaringsdeskundigen voerden we het regionale beleidskader 'Een (t)huis = een zorg minder' uit. Op basis van de analyses formuleerden we nieuwe ambities en hebben we een nieuw regionaal uitvoeringsplan opgesteld.
- We realiseerden nieuwe tijdelijke woonplekken in tussenvoorzieningen en boden een breed aanbod aan opvang. Ook startten we een pilot voor de nachtopvang. De procesregisseurs gingen in het najaar van 2025 van start.

- We boden dak- en thuisloze mensen een laagdrempelige plek voor ontmoeting, ondersteuning en activiteiten. Begin 2025 opende Stichting De Herberg een nieuwe inloopvoorziening. Daarnaast vonden we samen met SMO Breda een nieuwe locatie voor de inloop in De Faam. De verhuizing vindt in 2026 plaats.
- Het Straatteam hield actief contact met mensen die (nog) geen hulp wilden en voorkwam overlast. Via het 'MaSS en Bemoeizorg' leidden we kwetsbare inwoners naar passende ondersteuning. De pilots Mentoraanpak en Warm Thuis Breda zijn geëvalueerd. We onderzochten hoe effectieve onderdelen hiervan een plek kunnen krijgen in het zorgaanbod voor dak- en thuisloze jongeren. Dit onderzoek ronden we in 2026 af. De pilot Warm Thuis Breda is voortgezet op de nieuwe locatie van De Herberg met 12 tijdelijke woonplekken voor jongeren uit Breda.
- Daarnaast boden we verslavingspreventie via voorlichting, gesprekken, outreachend werk en een spreekuur met testservice.
- We versterkten de samenwerking met de GGZ, het Zorgkantoor en aanbieders van opvang en Beschermd Wonen. Zo konden inwoners met complexe hulpvragen beter doorstromen naar duurzame plekken binnen de levensloopaanpak.

Beschermd Wonen

- Samen met aanbieders van Beschermd Wonen werkten we aan een voldoende en passend aanbod voor inwoners die niet zelfstandig kunnen wonen en hierbij langdurige ondersteuning nodig hebben.
- In 2025 hebben we de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen met twee jaar verlengd.
- Dat jaar is ook de nieuwe inkoopprocedure afgerond voor de contracten die in 2026 ingaan. We kozen voor een toekomstbestendig en passend zorgaanbod, met speciale aandacht voor jongeren en mensen met verslavingsproblematiek. Samen met het Zorgkantoor, gemeenten en aanbieders zetten we stappen richting een voorziening hoogcomplex.

Thuis in de Wijk/Regionaal Transferpunt

In 2025 heeft het Regionaal Transferpunt aanvragen verwerkt voor uitstroom uit maatschappelijke opvang, Beschermd Wonen, jeugdhulp en vrouwenopvang naar huurwoningen in de regio. De doelgroep is in een pilot uitgebreid met mensen met een Wet langdurige zorg (Wlz)-indicatie en dak- en thuisloze mensen die op straat verblijven.

Woon/welzijn/zorg

- In Breda zijn diverse flexibele woningen opgeleverd, waaronder project De Stip met 192 woningen (appartementen, studio's en studentenwoningen). Hier wonen verschillende doelgroepen samen: woningzoekenden, studenten, statushouders en bewoners die begeleiding krijgen.
- Met de partners van het Pact Wonen en Zorg werken we verder aan de uitvoeringsagenda van de Woonvisie, waaronder de aanpak voor doorstroming.
- We benutten bestaande woningen beter, zodat meer inwoners zelfstandig kunnen wonen. Een voorbeeld hiervan is 'Onder de Pannen'.
- Daarnaast realiseerden we extra woonplekken tussen thuis- en verpleeghuis en stimuleren we nieuwe woonvormen voor inwoners met een zorgvraag.
- Voor inwoners die zich door hun problematiek niet kunnen aanpassen aan een reguliere woonomgeving, werkten we in 2025 aan een realisatiestrategie voor andere woonvormen.

- Het wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting vraagt van gemeenten dat de huisvesting voor inwoners met speciale zorg- of ondersteuningsbehoeften beter wordt afgestemd. Hiervoor werken we samen met regio De Baronie. We maken afspraken over een eerlijke verdeling en werken de regionale woon- en zorgprogramma's verder uit.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Gehuisveste daklozen

Omschrijving: Percentage daklozen van de uitgestroomde daklozen dat passend gehuisvest is

Bron: Gemeente Breda, WIZ

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
34			50	

Toelichting: We zien dat van een substantieel deel van de cliënten dat zich op zeker moment heeft gemeld bij Centraal Onthaal-, het onbekend of niet geregistreerd is wat hun vervolgperspectief is (geweest). Soms melden ze zich eenmaal bij het loket, wordt geregistreerd dat ze in aanmerking komen voor maatschappelijke opvang, maar horen we daarna nooit meer iets van de persoon. Daardoor zijn de registratiecijfers te onvolledig om hier een betrouwbaar percentage op te nemen.

Wat wel geregistreerd is: van 176 personen is geregistreerd dat de maatschappelijke opvang is beëindigd, waarvan 105 personen (in 2024: 73) 'passend gehuisvest' (BW, tussenvoorziening, zelfstandig wonen, etc).

Voor specifiek de DSV zijn de volgende cijfers geregistreerd door SMO: Uitstroom 85 personen, waarvan 44 personen naar zelfstandig, beschermd wonen of instelling. De overige cliënten zijn vertrokken (bestemming onbekend), uit instelling gezet of overleden.

In de herijking van indicatoren voor de begroting 2027 wordt deze indicator meegenomen.

Indicator: Verblijf Doorstroomvoorziening

Omschrijving: Percentage unieke cliënten (t.o.v. totaal aantal cliënten) dat maximaal 3 maanden in de Doorstroomvoorziening verblijft gedurende 1 januari t/m 31 december

Bron: Registratie SMO

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		62	50	45

Toelichting: De realisatiewaarde (45%) is circa 5% lager dan de streefwaarde (50%).

Indicator: Doorstroom Beschermd Wonen

Omschrijving: Totaal aantal unieke personen bij wie de voorziening Beschermd Wonen is beëindigd in het jaar minus het aantal personen waarbij de voorziening is gestart in dat jaar

Bron: Gemeente Breda, Suite voor het Sociaal Domein

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		61	30	15

Toelichting: Er is geen directe verklaring voor de lagere realisatiewaarde.

Thema Leren, ontwikkelen en werken

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- We hebben onze dienstverlening zo ingericht dat inwoners hun eigen situatie beter kunnen stabiliseren en stap voor stap kunnen verbeteren. Met maatwerk en een duidelijke begeleidingsstructuur voorkomen we dat mensen tussen wal en schip raken. Tegelijkertijd blijven we stimuleren dat iedereen naar vermogen meedoet en iets kan betekenen voor de samenleving.

- Betaald werk blijft de meest stabiele weg naar een zeker inkomen. Daarom begeleidden we inwoners die zich bij ons meldden en die konden werken actief richting werk. In gesprekken brachten we belemmeringen in beeld en haalden we die weg, zodat werken loont en inwoners vooruitkomen. Zo bieden we huishoudens een duurzaam perspectief en vergroten we hun financiële weerbaarheid.
- Met de nieuwe armoedeaanpak stonden we klaar voor inwoners die in de meest kwetsbare situaties leven. We weten hoe groot de impact van schulden is op het dagelijks leven. Daarom richtten we onze begeleiding laagdrempelig en mensgericht in, zodat inwoners snel en zonder drempels geholpen worden.
- In nauwe samenwerking met organisaties in Breda ondersteunden we inwoners die in armoede leven of schulden hebben.
- We vangen samen met het COA statushouders op in de Koepel. Begin 2025 openden we een asielzoekerscentrum aan de Heerbaan.

Ook werd een locatie voor noodopvang van vluchtelingen geopend in het Novotel in Breda.
- We werkten verder aan de opgave uit de Spreidingswet.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Werk en inkomen

- In 2025 ontvingen alle inwoners die er recht op hadden en ondersteuning nodig hadden, passende hulp. Dit kon gaan om een uitkering, bijzondere bijstand, financieel advies, schuldhulpverlening of ondersteuning bij het vinden van werk. De vraag van de inwoner stond steeds centraal met maatwerk als uitgangspunt.
- Als er sprake was van meerdere problemen, maakte de regisseur samen met de inwoner een plan van aanpak om de zelfredzaamheid te vergroten. Zodra de basis voldoende stabiel was, volgde de stap richting werk. Dat kon via een reïntegratietraject, vrijwilligerswerk of een gerichte training.
- Ook het afgelopen jaar begeleidden we inwoners met een bijstandsuitkering naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan. Bij inwoners met complexe problematiek stemden we de ondersteuning goed af met het maatschappelijk veld en onze contractpartners. De samenwerking met de Wmo kreeg verder vorm binnen de kwadranten, waarbij de vraag van de inwoner leidend bleef.
- De werkzaamheden van de Energie Bespaar Coaches sloten in 2025 aan op de aanpak van eerdere jaren. Zij ondersteunden dit jaar 386 nieuwe huishoudens. Elk huishouden kreeg meerdere huisbezoeken met advies over energiebesparing, uitleg over energieverbruik en rekeningen. Daarnaast werd advies gegeven over kleine energiebesparende maatregelen die direct zijn aangebracht. In totaal zijn 916 huisbezoeken uitgevoerd.
- Daarnaast waren de coaches aanwezig bij 142 inlooppreekuren verspreid door de stad, waaronder in Tuinzigt, DoornbosLinie, Hoge Vucht, Brabantpark, Fellenoord, Haagse Beemden en het IMW. Ook waren zij actief aanwezig op bijeenkomsten en evenementen om inwoners met (risico op) energiearmoede beter te bereiken, zoals de bewonersavond van WonenBredurg in de oude Molukse buurt en de Klimaat Kermis.
- Breday hielp in 2025 ongeveer 100 jongeren in samenwerking met de keten Jeugd en Wmo.

- Sinds 2025 verstrekt de gemeente zelf uitkeringen en niet meer via Werk.nl. Met het project 'overstap van werk.nl naar breda.nl' is het aanvragen van een Participatiewet- of IOAW-uitkering rechtstreeks binnen onze gemeente gerealiseerd. Inwoners kunnen zich sinds 2025 melden via de website van de gemeente Breda en worden niet langer doorverwezen naar het UWV (werk.nl). Op deze manier is de aanvraag klantvriendelijker geworden.
- Binnen de gemeente Breda zijn in 2025 in totaal 32 kandidaten uit SROI-doelgroepen geplaatst bij opdrachtnemers. Deze plaatsingen vertegenwoordigen een waarde van € 371.033. De sociale inkoop steeg naar € 25.000 en maatschappelijk activiteiten ter waarde van € 104.000 zijn opgestart. Het Social Return Fonds bedraagt inmiddels € 35.000. Omdat nog niet alle meerjarige Wmo-contracten zijn afgerond, verwachten we dat deze waarden in 2026 verder stijgen. Ook is gestart met de ontwikkeling van een activiteitenkaart als integraal aanbod voor opdrachtnemers. De samenwerking binnen de arbeidsmarktregio West-Brabant is verder versterkt. Dit met het doel om te komen tot eenduidig SROI-beleid in alle 15 regiogemeenten.
- Binnen het Actieplan arbeidsmarkt 2024–2026 zijn diverse stappen gezet. Het programma Women for Women is succesvol afgerond. Binnen de actielijn Binden en boeien van talent is het platform Enter Breda gelanceerd. Hierdoor werd online verbinding en community-vorming tussen studenten, young professionals, overheid, bedrijfsleven en onderwijs mogelijk.
- Afgelopen jaar is het Huis van het Recht succesvol van start gegaan. Het Huis van het Recht in Breda is een gezamenlijke werkwijze van de Gemeente Breda, het Juridisch Loket en het Sociaal Raadsliedenwerk van IMW Breda. Het Huis van het Recht biedt hulp en advies op maat aan inwoners die sociaal -juridische vraagstukken hebben. Ze worden door het netwerk geholpen om tot een oplossing te komen. De eerste resultaten en ervaringen van inwoners zijn zeer positief.

Arbeidsmarktregio West-Brabant

- De Meerjarenagenda 2024–2028 richt zich op kwetsbare inwoners, werkgevers en jongeren. Voor elke programmalijn stelden we begin 2025 een projectleider aan. Samen met netwerkpartners is een plan van aanpak opgesteld voor 2025–2026.
- In 2025 zijn diverse projecten gestart, gericht op het versterken van arbeidsmarktvaardigheden, het stimuleren van om- en bijscholing en het ondersteunen van ondernemers. De samenwerking is vastgelegd in een overeenkomst. De overlegstructuren functioneren goed en de regionale samenwerking krijgt steeds meer vorm.
- De basis voor het Werkcentrum is stevig neergezet. Het team is uitgebreid met onder meer communicatieadviseurs, een aanjager Banenafpraak, een verbinder Statushouders en medewerkers met een gidsfunctie. Zij ontwikkelen een regionale aanpak voor hun doelgroepen. De nieuwe Scholingsmakelaar ondersteunt inwoners bij passende keuzes voor scholing en opleiding. Ook zijn heldere werkafspraken gemaakt over maatwerkondersteuning.
- De Regionale Open House ten behoeve van de dienstverlening is in 2025 van start gegaan. Adviseurs van het Werkcentrum en de regiogemeenten kunnen scholingstrajecten, jobcoaching, taalondersteuning, arbeidsmarktoriëntatie en meer inzetten. Doel: toegankelijke, uniforme dienstverlening voor de regio.
- De website 'werkcentrumwestbrabant.nl' ging live en de fysieke locatie bij NAC is geopend. Vanuit deze plek voeren de partners de eerste gesprekken met inwoners. De eerste klanten zijn geholpen met loopbaanadvies, sollicitatiebegeleiding en inzet van het individueel interventiebudget.
- Programmalijn 3 sluit aan op de implementatie van de wet Van School Naar Duurzaam Werk (VSNOW). Door de overheveling van budgetten wordt deze lijn vanaf 2025 verder opgepakt vanuit de VSV-regio, zodat ontwikkelingen naadloos doorlopen richting 2026. De Arbeidsmarktregio en VSV-regio zijn op alle niveaus verbonden.

Armoede en schulden

- De middelen die we vanuit het bestuursakkoord beschikbaar stelden voor de aanpak van armoede en schulden zijn opgenomen in het in februari 2025 vastgestelde Beleidsplan Armoede en schulden 2025-2028 'Meedoen en Rondkomen'. Deze middelen zetten we in voor de bijbehorende activiteiten.
- We hebben ons aangesloten bij de lobby van de G40 en de VNG om het sociaal minimum te verhogen. Dit heeft (nog) niet tot resultaat geleid.
- In 2025 kregen de elementen uit de basisdienstverlening een prominente plaats in het hiervoor genoemde beleidsplan. Daarbij zetten we vooral in op preventie, vroegsignalering, nazorg en financiële begeleiding.
- Ook andere onderwerpen uit het hiervoor genoemde beleidsplan zijn uitgevoerd, zoals het versterken van financiële vaardigheden, het verbeteren van de toegankelijkheid van schuldhulpverlening en het ondersteunen van inwoners bij het behouden van financiële zelfredzaamheid. In de uitvoering daarvan is zoveel mogelijk aangesloten bij Verbeter Breda.
- In 2025 hebben we ons opnieuw gericht op het zo vroeg mogelijk in contact komen met inwoners met geldzorgen. Preventie is binnen de schuldhulpverlening verder versterkt.

Ter versterking van onze preventieve dienstverlening richtten we verschillende laagdrempelige voorzieningen in. Zo is een financieel spreekuur opgezet waar inwoners tijdig ondersteuning kunnen krijgen bij vragen over geldzaken. Daarnaast organiseren we workshops op basisscholen om financiële vaardigheden al op jonge leeftijd te bevorderen. Voor jongeren is een speciaal spreekuur ingericht.

Ook is de campagne 'Geldzorgen' voorbereid en gestart om signalen vroegtijdig te bereiken en passende hulp toegankelijk te maken. Ook is een terugbeldienst ingericht, zodat inwoners met financiële zorgen snel en persoonlijk worden teruggebeld voor passende ondersteuning.

- In 2025 gingen we opnieuw zo vroeg mogelijk met inwoners in gesprek om te ontdekken welke talenten zij nog niet eerder hebben benut. Hiervoor zetten we nieuwe werkwijzen in. Waar de wetgeving het toestaat, maken we bijvoorbeeld vaker gebruik van openbare informatie over inwoners. Op die manier kunnen we mensen die een uitkering aanvragen beter ondersteunen bij hun keuze voor betaald werk of het starten van een eigen bedrijf.
- In 2025 is vanuit Servicepunt Startende Ondernemers (SSO) de Intermediairs-route gestart. Hierbij gingen we actief in gesprek met boekhouders en accountants om hen te informeren over de dienstverlening en mogelijkheden van SSO. Het doel is dat zij ondernemende inwoners van Breda met (beginnende) financiële problemen tijdig doorverwijzen naar SSO. Deze aanpak werkt. Ondernemers weten SSO namelijk steeds beter te vinden. In 2025 heeft SSO meer dan 500 hulpvragen van ondernemers behandeld.
- In samenwerking met Avans Hogeschool is in 2025 een onderzoek gestart naar effectieve manieren om preventieve (schuld)hulpverlening onder ondernemers beter onder de aandacht te brengen. De inzichten uit dit onderzoek worden gebruikt om het preventieaanbod voor ondernemers verder vorm te geven. Daarnaast is in 2025 binnen SSO gestart met interne schuldhulpverlening voor ondernemers. Deze dienstverlening richt zich specifiek op het ondersteunen van ondernemers met problematische schulden, zodat zij tijdig passende en gerichte hulp ontvangen.
- In 2025 zijn 'BerekenUwRecht' en 'WerkLoont' volledig uitgerold. BerekenUwRecht helpt inwoners om onderbenutting van regelingen te voorkomen. Via dit (geanonimiseerde) hulpmiddel krijgen inwoners direct inzicht in welke toeslagen en gemeentelijke regelingen zij, op basis van hun persoonlijke situatie, recht hebben. In 2025 voerden we 381 berekeningen uit. WerkLoont geeft uitkeringsgerechtigden inzicht in de financiële gevolgen wanneer zij vanuit een uitkering (gedeeltelijk) aan het werk gaan. Hiermee voorkomen we de armoedeval actief. In 2025 zijn via WerkLoont 252 berekeningen gemaakt.

- In 2025 ontvingen we 9.883 vroegsignalen van inwoners met (risico op) financiële problemen. Hiervan hebben we 7.762 inwoners actief benaderd. De overige inwoners ontvingen een bericht met ons hulpaanbod. Uit alle vroegsignalen kwamen 344 concrete hulpvragen naar voren. Deze inwoners verwezen we door naar passende ondersteuning. Vervolgens namen we opnieuw contact op om te bevestigen dat de hulp was gestart en om te kijken of er aanvullende vragen waren. Daarnaast konden we 154 inwoners direct helpen via een snelle, op maat gemaakte interventie (quick fix), zoals een budgetgesprek. 347 inwoners bleken al bekend te zijn met schuldhulpverlening of bij een andere hulpverlenende instantie.
- In 2025 zijn vanuit schuldhulpverlening 104 nieuwe nazorgtrajecten en 151 nieuwe monitoringstrajecten gestart. In totaal zijn 247 nazorggesprekken en 523 monitoringsgesprekken gevoerd. Op peildatum 31-12-2025 waren 120 nazorgtrajecten en 190 monitoringstrajecten actief.
- Monitoring wordt ingezet, zodra de financiële situatie van een inwoner stabiel is. Dit traject loopt door tot dat het risico op terugval minimaal is. Daarna wordt het traject omgezet naar nazorg.
- Vanaf medio 2025 is nazorg volledig geïntegreerd in het reguliere proces van de klantmanager. Dossiers worden niet langer overgedragen. Eén vaste klantmanager blijft gedurende het gehele traject betrokken. Deze werkwijze zorgt voor continuïteit, duidelijkheid en verkleint de kans op terugval.
- Ook in 2025 zijn er weer doorbraken geweest vanuit het Jongeren Perspectief Fonds. De eerste ervaringen met het JPF zijn veelbelovend. Inmiddels al 65 jongeren in het traject en de eerste jongeren zijn ook al uitgestroomd; zonder schulden en met de nodige bagage om weer op eigen benen te kunnen staan. Ook ten opzichte van andere steden in het land gaat het in Breda goed.
- In 2025 heeft zowel een horizontale als verticale verantwoording plaatsgevonden op inzet en resultaten van de partners in het waardenetwerk Bestaanszekerheid. Hierbij is ook gekeken naar de relatie met het beleidskader.
- In 2025 werd gestart met aan aanbesteding voor het digitaliseren van de Bredapas. Er werd ingezet op een krachtenbundeling met Groupcard. Deze partner - die voor verschillende gemeentes werkzaam was - ging gedurende deze periode failliet. Dit heeft de gemeente geen geld gekost, maar daardoor moest er wel kritisch worden gekeken naar de ontwikkelingen in de 'digitale passen'-markt. Inmiddels wordt met een nieuwe partner gewerkt aan een pilot om de Bredapas te digitaliseren. Inzichten uit de pilotfase fungeren als input om een nieuwe aanbesteding te publiceren.

Oneigenlijk gebruik

- In 2025 startten we met het toetsen van de bijstandsuitkeringen die tijdens de coronajaren zijn verstrekt. Tijdens de coronapandemie hanteerden we soepelere voorwaarden voor aanvragen. Daarom richten de heronderzoeken zich als eerste op inwoners die in die periode een uitkering ontvingen.

Ontwikkelen naar een sociaal-ontwikkelbedrijf

- In 2025 zette Breda Werkt zich meer in om inwoners met een indicatie Banenafpraak aan het werk te helpen. Als eerste opstap voerden zij werkzaamheden uit bij Breda Werkt, voordat zij de volgende stap naar een reguliere werkgever maken. Er werken op dit moment 88 personen op een 'banenafpraakbaan' bij de afdeling Breda Werkt.

- In 2025 is een nieuwe trainingsvoorziening ontwikkeld en in gebruik genomen onder de naam Trainingslab, aansluitend op het concept van WRKLAB076. Dit leercentrum biedt een breed aanbod aan laagdrempelige trainingen en opleidingen voor verschillende doelgroepen. Denk aan taalonderwijs, digitale vaardigheden en assertiviteitstrainingen. Dit waren er 108 in totaal. Breda Werkt zette daarnaast meerdere interne leerlijnen op om collega's op te leiden voor functies binnen onze eigen organisatie, zoals de demontagehal in samenwerking met Afvalservice. Hierbij wordt steeds intensiever samengewerkt met andere afdelingen. Door intern op te leiden en door te ontwikkelen, verminderen deze afdelingen hun afhankelijkheid van externe inhuur en uitbesteding.
- Er zijn 80 praktijkonderzoeken gestart. Daarvan bleek 30% nog niet klaar voor een volgende stap richting werk. Veertien inwoners startten hierna met betaald werk met hulp van Breda Werkt. Van de 80 aanmeldingen zijn nog 21 inwoners in onderzoek. Daarnaast zijn er 100 ondersteuningsvragen behandeld. Denk hierbij aan het verkrijgen van een passendere indicatie of re-integratievragen.
- Collega's met een indicatie Beschut Werk werken voornamelijk binnen de afdeling Breda Werkt. Hier is volop aandacht voor hun individuele ontwikkelbehoeften en welzijn. In 2025 zijn er 116 fte aan beschut werkplekken ingevuld en is er geen wachtlijst ontstaan.
- Collega's met een SW-indicatie vervullen inmiddels uiteenlopende functies binnen de hele organisatie. Daarnaast detacheert de gemeente deze medewerkers via de afdeling Breda Werkt. Dit kan in individueel of in groepsverband bij zakelijke partners. Op deze manier kunnen SW-collega's zo regulier mogelijk werken en waardevolle werkervaring opdoen in een normale werkomgeving. Er werken 612 personen met een SW-indicatie binnen de gemeente Breda, waarvan 390 bij de afdeling Breda Werkt (en die mogelijk gedetacheerd worden).

Statushouders

- In 2025 rondde 119 personen hun inburgeringstraject succesvol af en behaalden het vereiste taalniveau. Sinds het derde kwartaal van 2024 worden de MAP-trainingen (Module Arbeidsmarktparticipatie) structureel aangeboden. In 2025 volgden 124 personen deze training: 23 gezinsmigranten en 101 asielmigranten. Ongeveer een derde deed mee aan de 'Zroute' (zelfredzaamheidsroute) en twee derde aan de 'B1route' (taalniveau B1).
- Daarnaast zijn nieuwe taalaanbieders gecontracteerd, waardoor vernieuwd en kwalitatief taalonderwijs beschikbaar is voor zowel de B1route als de Zroute. In dit aanbod is een verzuimprotocol opgenomen om uitval en verzuim tijdig te signaleren en bij te sturen.
- In de eerste helft van 2025 zijn 150 statushouders gehuisvest. In de tweede helft kwamen daar nog 218 statushouders bij. Daarmee is de taakstelling van 136 personen ruimschoots overtroffen. De achterstand uit voorgaande periode is bijna volledig weggewerkt.
- Statushouders die in 2025 verbleven in het AZC aan de Heerbaan zijn gehuisvest en gestart met hun inburgering. Om de taakstelling te halen, hebben we actief ingezet op tijdelijke en bijzondere woonvoorzieningen. Statushouders zijn onder andere gehuisvest in De Stip, Frankenhoeve, Koetshuis en Ingenhouz. Deze plekken tellen mee voor de taakstelling en de statushouders zijn direct gestart met hun traject.
- Meer dan 100 statushouders zijn in 2025 begeleid naar werk. De begeleiding richting werk is intensief vormgegeven. Het duaal leren (leren en werken tegelijk) is verder opgeschaald. Dit in samenwerking met onderwijsinstellingen en werkgevers. In 2024 waren dit ongeveer 25 deelnemers en in 2025 ongeveer 100.
- In de aanbesteding van de B1 en Zroute is nadrukkelijk aandacht besteed aan het stimuleren van duaal leren. Voor de Zroute is bewust gekozen voor een aparte aanbieder voor de participatieactiviteiten. Zo krijgt deze groep extra aandacht en wordt beter ondersteund richting maatschappelijke deelname, bij voorkeur via betaald werk.

- Nieuwe Bredanaars zijn gedurende 6 maanden ondersteund door een budgetbeheerder bij het regelen van vaste lasten. Het doel hiervan is het vergroten van de financiële zelfredzaamheid en het voorkomen van problematische schulden. De maatschappelijke begeleiding voerden we uit via het Waardenetwerk Thuiskomen in Breda, conform de gemaakte afspraken. Deze begeleiding sloot aan bij dezelfde periode van 6 maanden ondersteuning door de budgetbeheerder.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Meedoen

Omschrijving: Percentage inwoners dat actief meedoet in de samenleving. Dat kan op verschillende manieren: intensief mantelzorg, intensief vrijwilligerswerk, minimaal 12 uur per week aan het werk in loondienst of als zelfstandig ondernemer, deelname aan re-integratietraject, school/opleiding volgen

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
	73		73	73

Toelichting: In lijn met de verwachting is deze indicator stabiel en door nieuwe initiatieven te stimuleren worden ontwikkelingen die meedoen moeilijker maken gecompenseerd. (zoals beschreven bij streefwaarde begroting 2025)

Indicator: Bijstandsuitkering

Omschrijving: Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 10.000 inwoners

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
379,1	364,1	360,4		301,4

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Laaggeletterdheid

Omschrijving: Percentage laaggeletterden van het aantal totaal inwoners van 16 t/m 65 jaar

Bron: Onderzoeksrapport Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025

Toelichting: Geen recente gegevens beschikbaar. Vanaf 2026 is er een nieuwe indicator met jaarlijkse cijfers.

Indicator: Uitstroom naar werk/zelfstandig ondernemerschap

Omschrijving: Aantal uitkeringsdossiers Participatie en IOAW/Z die in het kalenderjaar zijn beëindigd met als reden 'inkomen uit arbeid in dienstbetrekking en/of uitkering ziekte' of 'zelfstandig beroep/bedrijf' (cliënt en/of partner)

Bron: Gemeente Breda, Suite voor het Sociaal Domein

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
445	383	367	400	385

Toelichting: Vanwege de langere inactiviteit van kandidaten (werkloos), duurt het vaak langer om volledig zelfredzaam te worden. Voor sommige inwoners is parttime werk de eerste stap voorwaarts alvorens de stap naar volledige zelfredzaamheid wordt gemaakt. De zogeheten parttime-bemiddelingen zijn echter geen onderdeel van deze indicator, maar leveren wel een besparing op de buig-gelden.

Indicator: Beschut werk

Omschrijving: Aantal plaatsen beschut werk (in fte van 31 uur)

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: Aantal fte van 31 uur

Thema-indicatoren					
	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
	76	105,77	109,87	125	116

Toelichting: Eind 2025 waren er zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie 116 fte aan beschut werkplekken gevuld. Dit is lager dan de beoogde 125 dus is de streefwaarde niet gehaald. Er zitten op dit moment meerdere personen in traject om de indicatie te krijgen. Hierbij is de gemeente ook afhankelijk van onder andere het UWV. In de praktijk is het zo dat ook reguliere werkgevers Beschutte plekken kunnen bieden, echter dit gebeurt weinig tot niet. Daarmee komt de verantwoordelijkheid bij de afdeling Breda Werkt terecht. We zitten daarmee niet op de taakstelling, maar we hebben ook niemand teleurgesteld die behoefte heeft aan extra begeleiding.

Indicator: Sociale werkvoorziening (personen)

Omschrijving: Aantal personen dat begeleid wordt door de sociale werkvoorziening (WSW)

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: Aantal

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		903	428	605	613

Toelichting: Op 31-12-2025 waren er 613 natuurlijke personen met een arbeidsovereenkomst binnen de gemeente Breda die vallen onder de Cao SW (exclusief RVU-uitkeringen). In 2025 is het interne systeem verder ingericht voor deze doelgroep, waardoor cijfers secuur uit het systeem worden gehaald.

Indicator: Hulpvragen geldzorgen en schulden

Omschrijving: Aantal hulpvragen voor een vorm van dienstverlening bij de afdeling schuldhulpverlening (die worden afgehandeld middels informatie en advies, budgetbeheer, doorverwijzing of een schuldregelingstraject)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
	890	950	996	1.150	969

Toelichting: De toename is niet zo groot geweest als ingeschat.

Indicator: Schuldregelingen

Omschrijving: Aantal gestarte schuldregelingstrajecten (die kunnen leiden tot schuldbemiddeling, saneringskrediet, WSNP of geen vervolg)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
	187	194	219	275	207

Toelichting: Door meer preventief te werken, voorkomen we dat schuldregelingen nodig zijn. Een positieve tendens dus.

Indicator: Budgetbeheer

Omschrijving: Aantal opgestarte budgetbeheertrajecten

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal trajecten

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
	397	256	378	450	337

Toelichting: De verwachte stijging is niet doorgezet.

Indicator: Lopende re-integratievoorzieningen

Omschrijving: Aantal inwoners van 15-64 jaar met een lopende re-integratievoorziening (per 10.000 inwoners). Het zijn voorzieningen die door een gemeente worden ingezet, nadat is vastgesteld dat iemand een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
	160,3	164,3	173		

Thema-indicatoren

Toelichting: Over 2025 nog geen (voorlopig) cijfer bekend. Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Vroegsignalering schuldenproblematiek

Omschrijving: Aantal signalen van te laat of niet betaalde rekeningen van vaste lasten

Bron: Gemeente Breda, Inforing

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
7.846	8.432	8.956	9.600	9.883

Toelichting: Afspraken met signaalpartners werken steeds beter, waardoor de streefwaarde ruim behaald is.

Thema Leven

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- We zetten een duidelijke programmastructuur op om uitvoering te geven aan de Gezondheidsvisie, samen met onze partners in de stad. In 2025 voerden we verschillende projecten uit in Breda en ontwikkelden we tegelijkertijd een uitvoeringsplan voor 2026. Zo kunnen we gericht en samenhangend verder werken.
- Via het Bredaas Leefstijlakoord hebben we subsidies verstrekt aan projecten die inwoners stimuleren om meer te bewegen, te sporten en gezonder te eten. Voorbeelden hiervan zijn:
 - Walk to move, waarbij bewoners samen met sociaal werkers wandelroutes in de buurt ontdekken.
 - Level up, waarin kwetsbare jongeren begeleiding kregen om hun kracht en weerbaarheid terug te vinden.
 - Beide projecten dragen bij aan een gezonde leefstijl en aan het versterken van de veerkracht van inwoners.
- We voerden voor 2025 onze acties uit, uit het uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen 2022-2026.
- Door de inzet van het Sportloket Uniek Sporten ondersteunen we mensen met een beperking of chronische aandoening om een passende sportactiviteit te vinden. We ondersteunen sportaanbieders om een inclusief, sociaal en veilig aanbod te organiseren. Dit stimuleren we onder andere via het Bredaas leefstijlakoord.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Gezondheid

- We startten met de uitvoering van de Gezondheidsvisie 'Gedurfd, gezond en gelukkig!'. Dit doen we samen met onze partners in de stad. Daarbij zetten we breed in op de thema's gezonde voeding, bewegen en ontspannen. Zo werken inwoners op verschillende manieren aan hun gezondheid.

- We hebben verder gewerkt aan JOGG (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst). Hierdoor realiseerden we groene schoolpleinen en moestuinen bij scholen en de kinderopvang. Ook voerden we projecten uit rondom voedseducatie en besteedden we extra aandacht aan gezonde voeding via EU-schoolfruit (een Europees programma dat kinderen gratis fruit en groente laat proeven).
- Samen met de GGD en Novadic-Kentron ontwikkelden we een aanpak tegen vaperen. Voor mbo- en hbo-studenten organiseerden we de Stoptoberactie 'Fluitend door het leven', waarmee we jongeren stimuleerden om te stoppen met vaperen. Deze actie bevatte ook een inleveractie van vapes.
- We startten daarnaast met het project 'Technologie voor Gelijke Gezondheid'. Studenten van Curio voerden leefstijlmetingen uit bij inwoners in Breda-Noord en bespraken samen de resultaten. Het doel hiervan is om de digitale gezondheidsvaardigheden van inwoners te vergroten en hun eigen regie te versterken.
- Binnen de Health Community zijn inspiratiesessies georganiseerd om partners met elkaar te verbinden. In maart waren we te gast bij Breda Robotics en in juni bij het Bredaas Leefstijlcentrum.
- Daarnaast voerden we activiteiten uit vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Waardenetwerken organiseerden acties gericht op mantelzorgers, eenzaamheid, kansrijke jeugd en valpreventie. Ook zijn de ketenaanpak 'Kind naar gezonder gewicht' en de gecombineerde leefstijlinterventie regionaal (deels) opgestart binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA).

Sport

- Samen met de partners uit het waardenetwerk Gezond en Actief Leven voerden we het uitvoeringsplan uit. We hebben sport- en beweeginitiatieven voor alle levensfasen: peuters, basisschoolkinderen, middelbare scholieren, studenten, volwassenen en 60-plussers. We hebben hierbij aandacht voor langdurige gedragsverandering, zodat er zoveel mogelijk inwoners hun leven lang sporten en bewegen.
- We hebben het project 'Breed motorisch ontwikkelen' doorontwikkeld. Naast aandacht voor motorische vaardigheden, hebben we nu ook extra aandacht voor het plezier in bewegen en de motivatie om te bewegen.
- Via het Volwassenenfonds Sport & Cultuur hebben we geprobeerd Bredanaars aan het sporten te krijgen. Daarnaast namen 2.078 kinderen via het Jeugdfonds Sport & Cultuur deel aan sport of cultuur.
- 184 inwoners met een beperking zijn begeleid naar een passende sportactiviteit via het Sportloket Uniek Sporten.
- Er is een 3x3 basketbaltoernooi georganiseerd door Barons Breda. Er zijn 2 basketboxen gerealiseerd bij Pier15 en in de wijk (Pottenbakkerstraat). Via de Court Club App heeft men toegang tot de box, worden meldingen verstuurd en spelers aan elkaar verbonden. Sinds de lancering in november 2025 zijn er 1.000 actieve gebruikers.
- Er is een Freerun Club Jam georganiseerd voor 100 kinderen door de KNGU in samenwerking met Aquila Freerun en Breda- Actief.
- Aan de breedtesportweek van 'Queen & King of the Court' (beachvolleybal) hebben meer dan 500 Bredanaars deelgenomen. Een beach-event op de locatie van Pier15. Met name Pier15 en Breda Beach hebben voor programmering gezorgd tijdens de breedtesportweek. Het weekend stond in het teken van topsport.
- Er zijn (capaciteits) onderzoeken uitgevoerd die dienen als input voor het opstellen van het integraal huisvestingsplan Sport.

- In 2025 maakten de verenigingen T.C. Breda, Honk- en Softbalclub JEKA, tennisvereniging 't Ei en de Bredase hockeyvereniging Push gebruik van de 1/3 regeling voor investeringen in buitensportaccommodaties.
- Aan de Scheldestraat (Haagpark) is een pumptrack, een fitnessplek en een nieuw 3x3 basketbalveld aangelegd in samenwerking met de Krajicek foundation. Jongeren worden daar betrokken via District Spot. Ook in het Epelenbergpark is een 3x3 basketbalveld gerealiseerd. Er ligt een ontwerp voor een nieuwe skatevoorziening bij de Pekhoeve in Ulvenhout. In Teteringen is een hardlooperonde gemarkeerd in samenwerking met onder andere Dorpsloop, dorpsraad en betrokken hardlopers. De 'Sportcontainer' stond op diverse locaties.
- We sluiten aan bij het Brabant talentenfonds om individuele talenten te ondersteunen.
- De volgende topsportevenementen vonden plaats met gemeentelijke ondersteuning: Wings for Life Run Breda (atletiek), Queen King of the Court (beachvolleybal), KNSB Holland Cup (schaatsen), Omloop van Breda en Galder (wielrennen), Breda Masters (jeu de boules), Trackmeeting AV Sprint (atletiek) en 3x3 NL basketbaltoernooi.
- De Freerun Club Jam, de schoolvoetbaltoernooien en het basisscholen waterpolotoernooi zijn breedtesportevenementen die subsidie ontvingen. De organisaties van deze evenementen stimuleerden deelname van de jeugd door de samenwerking te zoeken met het onderwijs.
- De 6 Bredaille hardloopevenementen zorgen voor een mix van breedtesport en topsport. Er zijn in 2025 1.054 Bredaille winnaars. De Bredaille krijg je uitgereikt wanneer je aan 3 van de 6 hardloopevenementen deelneemt. Van de 1.054 Bredaille winnaars hebben 274 mensen de 'legend' status bereikt door aan minimaal 5 van de 6 hardloopevenementen deel te nemen.
- We werken aan een lobby voor toekomstige (top)sportevenementen in Breda.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Structureel sporten

Omschrijving: Percentage inwoners (18+) dat structureel sport (minimaal 1x per week)

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
79	65	66	70	64

Toelichting: Het aantal inwoners dat structureel sport blijft nagenoeg gelijk. Het aantal blijft boven het landelijk en provinciaal gemiddelde.

Indicator: Gezondheidsbeleving (lichamelijk)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer voor de lichamelijke gezondheid

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
7,5	7,4	7,6	7,5	7,4

Toelichting: Er is sprake van een lichte daling ten opzichte van eerdere jaren. Hier is geen directe aanleiding voor te vinden.

Indicator: Gezondheidsbeleving (mentaal/psychisch)

Thema-indicatoren

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer dat mensen geven bij de stelling: "ik ben tevreden met mijn geestelijke/psychische gezondheid"

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
		7,8	7,8	7,8

Toelichting: Resultaat is in lijn met de streefwaarde en met de resultaten van de afgelopen jaren.

Thema Ontmoeten

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

We namen in 2025 het wijkplan Heusdenhout in uitvoering en tegelijk stelden we het wijkplan Tuinzigt op samen met bewoners, wijkorganisaties en partners, zoals de woningcorporaties. Deze gezamenlijke werkwijze is typerend voor de inzet in het afgelopen jaar. In maart actualiseerden we het buurthuizenbeleid. We investeerden in betere samenwerking met en ondersteuning van de buurthuizen. Denk hierbij aan gezamenlijke bijeenkomsten, het ondersteuningsaanbod van 't Heft en inzet om meer vrijwilligers te binden.

Met bewoners werkten we aan de uitdagingen en kansen die verbondenheid met de buurt en met elkaar kunnen versterken. Hier hebben we mooie resultaten gezien in de activiteiten in de dorpen en wijken. Daarnaast in de uitvoering van de plannen die we samen met bewoners, wijkorganisaties en andere instellingen maakten. Het gaat hierbij om honderden activiteiten die bijdragen aan het sociale kapitaal van de wijken en dorpen. Denk aan een kookclub, de avondvierdaagse, een Paasbingo, beweegactiviteiten van scholieren én ouderen, burenen- en buitenspeeldagen, sinterklaasfeesten, literaire cafés, poppentheater, fietstochten, garagesales, weggeef-kasten voor zaken die buurtgenoten gratis aanbieden, muurschilderingen en tuingereedschap voor de gezamenlijke buurttuin. We zien in deze activiteiten een bijdrage aan de resultaten op de doelstellingen sociale cohesie en buurtbetrokkenheid terug.

Ook wonnen we in april 2025 de Jantje Beton Prijs voor de meest speelvriendelijke gemeente van Nederland. Naast onze eigen inzet zien we in deze prijs, die wij uit handen van Prinses Beatrix mochten ontvangen, ook een erkenning van de betrokkenheid en initiatieven van talloze (jonge) Bredanaars.

We zien dat een groot deel van de bewoners in de wijken en dorpen die we ontmoeten tijdens activiteiten, participatiebijeenkomsten of gesprekken in de wijk, graag meedenkt en meewerkt aan het creëren van fijne, leefbare omgevingen om in te wonen en te werken. We merken dat bijvoorbeeld aan het verder doorgroeien van het aantal Wijkdeals. Hiermee neemt het aantal bewoners van de wijken en dorpen dat zich in de directe omgeving inzet voor een fijne buurt verder toe. Deze constatering laat zien dat we met de extra inzet die we ook in 2025 leverden waar dat nodig was, blijven werken aan het steeds verder verbeteren van de ontmoeting, leefbaarheid en weerbaarheid in onze dorpen en wijken.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

De dorps- en wijkplatforms bespraken in 2025 180 bewonersinitiatieven. Voor verschillende grotere initiatieven is actief gezocht naar andere financieringsbronnen. Daardoor is het gemiddelde bedrag per initiatief gedaald van € 1.600 naar € 1.060. Zodoende kon ondanks het bijgestelde budget een flink aantal initiatieven worden gesubsidieerd en is er zelfs een lichte onderbesteding. De inzet in de aandachtswijken is op basis van de wijkagenda's uitgevoerd. Hierbij is een groot deel van de voorgenomen activiteiten uitgevoerd. Hiermee gaven we een flinke impuls aan de sociale en fysieke leefbaarheid van de aandachtswijken. Een voorbeeld van deze inzet is de samenwerking met de leergemeenschappen Social Work van Avans. Het bestuur van de 'Wegwijzer' brachten we in contact met de buurtsportschool My Health om de buurt letterlijk in beweging te krijgen. Andere voorbeelden zijn de inzet rondom gemeenschapshuis 't Klooster in Bavel, de Poelewei en de Biesdonk.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Sociale cohesie

Omschrijving: Score sociale cohesie

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
	6		6	6

Toelichting: Voor de sociale cohesie is de streefwaarde gerealiseerd. Ondanks de druk op samenhang in de samenleving is de score gelijk gebleven. Hierin herkennen we de noodzaak voor onze inspanningen op dit vlak.

Indicator: Leefbaarheidsinitiatieven vanuit bewoners

Omschrijving: Aantal ingediende leefbaarheidsinitiatieven van bewoners (fysiek, sociaal, overlast en/of veiligheid)

Bron: Gemeente Breda, registratie afdeling Wijkzaken

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
137	209	235	125	180

Toelichting: Door het benutten van andere financieringsmogelijkheden is het gemiddelde subsidiebedrag per initiatief gedaald (van € 1.600 naar € 1.060). Hierdoor is de terugval van het aantal initiatieven dat gesubsidieerd kon worden na de bezuiniging beperkt gebleven tot 180.

Indicator: Wijkdeals

Omschrijving: Aantal initiatieven van bewoners(groepen) die zich richten op onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte (opgeteld aantal vanaf 2012). De gemeente biedt hierbij hulp in de vorm van een vergoeding, materiaal of in de organisatie

Bron: Gemeente Breda, registratie afdeling Wijkzaken

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
532	581	681	600	670

Toelichting: In 2025 is de administratie van de wijkdeals gedigitaliseerd en opgenomen in het zaakstelsel. Hierbij is het bestand opgeschoond en zijn verhuizingen en beëindigingen verwerkt. Hierdoor is het totaal met 62 afgenomen. Een bijna even groot aantal van 51 nieuwe wijkdeals 'groen en water' is afgesloten, waarmee het aantal op 670 uit komt.

Naast dit aantal lopen er nog 320 deals van gevel- en boomspiegelstuinen en zijn er 19 'klassendeals' (met schoolklassen die zwerfafval opruimen).

Indicator: Actief in de buurt

Omschrijving: Percentage bewoners dat zich actief heeft ingezet in de buurt

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
	28		28	30

Thema-indicatoren

Toelichting: Ondanks de druk bij vrijwilligers die we in de wijken zien, is het (hen) gelukt om de positieve trend voort te zetten. De score is beter dan verwacht.

Indicator: Ondersteuning buurtinitiatieven

Omschrijving: Percentage bewoners dat het (helemaal) oneens is met de stelling: De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Realisatie 2025
			9	12

Toelichting: De daling van het oordeel over de mate waarin de gemeente buurtinitiatieven ondersteunt is een aandachtspunt. Een mogelijke verklaring ligt in de halvering van het beschikbare budget.

DE KOSTEN VAN DIT PROGRAMMA

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Afwijking 2025
Lasten				
Opgroeien	132.842	139.453	150.510	-11.057
Betrokken zijn	68.801	68.836	68.591	245
Thuis	59.486	64.802	61.771	3.030
Leren, ontwikkelen en werken	135.690	151.513	153.569	-2.056
Leven	16.987	18.241	17.376	866
Ontmoeten	24.529	21.366	21.911	-545
Exploitatiereserve programma 1	0	0	0	0
Totaal Lasten	438.335	464.211	473.727	-9.516
Baten				
Opgroeien	55.759	59.089	68.200	-9.111
Betrokken zijn	3.106	3.140	2.864	277
Thuis	7.184	7.269	10.805	-3.536
Leren, ontwikkelen en werken	92.634	103.849	104.568	-719
Leven	8.293	8.372	8.102	270
Ontmoeten	19.571	14.696	17.268	-2.572
Totaal Baten	186.548	196.416	211.806	-15.391
Stortingen				
Reserve vrouwenopvang	2.600	2.600	2.600	0
Exploitatiereserve programma 1	0	710	710	0
Totaal Stortingen	2.600	3.310	3.310	0
Onttrekkingen				
Reserve investeringen sportverenigingen	0	1.079	653	426
Reserve vrouwenopvang	0	1.600	1.600	0

Exploitatie	Primaire begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Afwijking 2025
Algemene reserve programma 1	2.750	2.750	2.750	0
Exploitatiereserve programma 1	2.500	7.041	1.830	5.211
Totaal Onttrekkingen	5.250	12.470	6.833	5.637
Gerealiseerd resultaat	249.137	258.635	258.398	238

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € 0,2 miljoen. Hiervan is € 2,9 miljoen opgenomen aan verzoeken voor resultaatbestemming. Hieronder worden de belangrijkste verschillen per thema toegelicht.

Thema Opgroeien: € -2,1 miljoen

- **Familie/Jeugdhulp: € -4,5 miljoen**

In 2025 zien we een aantal financiële ontwikkelingen binnen de jeugdhulp die gezamenlijk zorgen voor een negatieve afwijking ten opzichte van de begroting:

- De tarieven voor familie/jeugdhulp stegen sterker dan vooraf geraamd, met name binnen de ambulante zorg waar de reële tarieven aanzienlijk hoger uitvallen dan waarmee rekening was gehouden. Hoewel het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt met ongeveer 10% is gedaald ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar, dempt dit volumeverlies de stijgende tarieven slechts gedeeltelijk. Per saldo leidt dit onderdeel tot een negatief financieel effect van € 1,3 miljoen.
- Daarnaast verloopt de afname van jeugdhulp in het SLT-gebied (wijk Noordwest) minder snel dan verwacht. Dit komt doordat toewijzingen uit 2024 nog doorlopen in 2025, waardoor het beoogde afname-effect niet direct vanaf januari zichtbaar wordt maar pas geleidelijk inzet. Door deze vertraging ontstaan hogere kosten binnen het SLT-gebied in Noordwest, geraamd op € 1,2 miljoen.
- Ook de geplande beheersmaatregelen leveren in 2025 nog niet het begrote effect op. Maatregelen, zoals de afbakening van jeugdhulp en het verlengen van wachttijden zijn later geïmplementeerd dan gepland, onder andere door noodzakelijke wijzigingen in de jeugdverordening. Hierdoor blijft het financiële voordeel dat hiermee beoogd was dit jaar uit. Dit resulteert in een resultaat van € -1,2 miljoen.
- Tot slot zien we een toename in het gebruik van hoog specialistische zorg binnen het Landelijk Transitiearrangement (LTA). In de begroting was uitgegaan van stabilisatie van het aantal cliënten en gedeclareerde uren, maar in de praktijk neemt de instroom toe. Omdat intensieve en langdurige trajecten binnen de hoog specialistische zorg een relatief hoge kostprijs per cliënt hebben, leidt deze ontwikkeling tot een resultaat van € -0,8 miljoen.

- **Capaciteit Jeugd: € 0,6 miljoen**

Het afdelingsresultaat van Jeugd wordt mede verklaard, doordat € 0,5 miljoen aan personele lasten is doorbelast aan andere afdelingen en/of producten voor geleverde capaciteit op het gebied van leerlingenvervoer en veiligheid & leefomgeving. Daarnaast hebben we € 0,1 miljoen aan ZW-gelden ontvangen die niet in de begroting waren opgenomen.

- **Lokale project initiatieven Jeugd: € 0,5 miljoen**
Het resultaat op de lokale projectinitiatieven wordt veroorzaakt doordat we € 0,3 miljoen hebben kunnen betalen uit de SiSa-regeling 'domeinoverstijgend samenwerken'. Daarnaast zijn diverse projecten later (op)gestart, waardoor de prestatielevering geheel of gedeeltelijk niet meer in 2025 is gerealiseerd.
- **Regionale samenwerkingen Jeugd: € 0,4 miljoen**
Voor diverse samenwerkingsverbanden binnen de regio is er een resultaat behaald op voornamelijk ingehuurde capaciteit. Het betreft onder meer het crisisinterventieteam, het jeugd-adviesteam, de Norm voor Opdrachtgeverschap en de uitvoeringskosten voor de Regio West-Brabant-Oost (WBO).
- **Woonplaatsbeginsel Jeugd: € 0,3 miljoen**
In het kader van het woonplaatsbeginsel zijn zorgkosten vanuit onze gemeente doorbelast aan andere gemeenten. Op basis van uitgevoerde woonplaatscontroles kon een deel van de kosten worden toegerekend aan de wettelijke verantwoordelijke gemeenten. Dit heeft in 2025 geleid tot een positief resultaat van € 0,2 miljoen.
- **Leerlingenvervoer: € 0,5 miljoen**
Vanwege een aanbesteding, waarbij de eerste ramingen aanzienlijk hoger uitvielen dan het vorige contract, zijn extra middelen gereserveerd. Achteraf bleek een deel van deze extra middelen binnen het huidige contract niet nodig. Hierdoor is een positief resultaat gerealiseerd van € 0,5 miljoen.
- **Regionaal Bureau Leren (RBL): € 0,1 miljoen**
De bijdrage aan het RBL valt lager uit dan geraamd. Door uitstel van de invoering van nieuwe wetgeving rondom het doorstroompunt zijn onder andere kosten omtrent toegankelijk maken van de website (in het kader van de Wet elektronisch verkeer en de implementatie van procedures voortvloeiend uit de Wet politiegegevens) niet gemaakt. De werkzaamheden worden verschoven naar 2026.

Thema Betrokken zijn: € 0,0 miljoen

- **Wmo voorzieningen: € -0,5 miljoen**
Het resultaat is als volgt opgebouwd:
 - *Begeleiding: € -1,4 miljoen*
Bij Wmo-begeleiding zien we een hogere instroom van begeleidingstrajecten dan begroot. Deze toename hangt onder andere samen met de oplevering van flexwoningen, waarbij begeleidingstrajecten vanuit de Wmo standaard worden ingezet. Daarnaast leidt de verschuiving van cliënten vanuit Beschermd Wonen naar ambulante begeleiding tot een verdere stijging. Zie ook het thema 'Thuis'.
 - *Huishoudelijke ondersteuning: € 0,1 miljoen*
Het resultaat wordt voornamelijk verklaard doordat binnen de verschillende vormen van huishoudelijke ondersteuning een verschuiving heeft plaatsgevonden. Het aantal cliënten in de duurdere variant is sterker gedaald dan in de begroting was voorzien, terwijl meer cliënten gebruikmaakten van de goedkopere variant. Deze verschuiving heeft geleid tot een voordelig financieel resultaat van € 0,1 miljoen.

- **Collectief taxivervoer: € 0,8 miljoen**
De begroting van het collectief taxivervoer is afgestemd op de uitkomsten van de aanbesteding van het vervoerscontract 2025-2029. Dit wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling (GR) Regio West-Brabant.
Het aantal daadwerkelijk gereden ritten ligt lager dan begroot. Deze afwijking is grotendeels toe te schrijven aan beleidsmaatregelen die inmiddels effect hebben. Zo zijn er gerichte acties ondernomen om het aantal ritten van grootverbruikers terug te dringen, onder andere door het voeren van gesprekken met deze gebruikers en het aanbieden van alternatieven. Daarnaast speelt de introductie van de VoorElkaarPas een belangrijke rol. Deze pas stimuleert zelfstandig reizen met het openbaar vervoer, waardoor minder gebruik wordt gemaakt van het collectief taxivervoer. Tijdens het opstellen van de begroting door de GR Regio West-Brabant waren de positieve effecten van deze maatregelen nog niet volledig te overzien. Nu blijkt dat deze aanpak daadwerkelijk leidt tot een lager rittenvolume. Dit vertaalt zich in een gunstig financieel effect.
- **Capaciteit: € 0,3 miljoen**
Het positieve afdelingsresultaat van Maatschappelijke Ondersteuning wordt mede verklaard doordat de inhuurcapaciteit in de loop van 2025 volledig is afgebouwd en omgezet naar tijdelijke vaste krachten. Dit levert een voordeel op van € 0,1 miljoen. Daarnaast hebben we € 0,2 miljoen aan ziektewetgelden ontvangen die niet waren opgenomen in de begroting.
- **Diversen posten: € 0,2 miljoen**
Het behaalde resultaat bestaat uit diversen kleinere posten, zoals een resultaat op terugvordering van subsidies en vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren van € 0,1 miljoen.

Thema Thuis: € 4,7 miljoen

- **Gemeenschappelijke regeling beschermd wonen: € 2,3 miljoen**
Het resultaat wordt mede veroorzaakt doordat in de begroting van de gemeenschappelijke regeling beschermd wonen 2025 het voorzichtigheidsbeginsel is toegepast. Hierbij is uitgegaan van de volgende mogelijke gebeurtenissen en cliëntaantallen:
 - Er is rekening gehouden met extra kosten/vergoeding voor een gecontroleerde overdracht van zorg betreffende een failliete zorgaanbieder. Echter is deze gecontroleerde zorg in 2024 afgewikkeld.
 - De mogelijke uitname vanuit de integratie uitkering beschermd wonen door het ministerie van VWS heeft niet meer plaatsgevonden.
 - Voor de begroting zorg in natura (ZIN) is uitgegaan van de cliëntaantallen in januari 2024 (periode opmaak begroting GR Beschermd wonen). De cliëntaantallen tot en met december 2025 zijn ten opzichte van januari 2024 met 50 cliënten afgenomen. Dit heeft onder andere te maken met een verschuiving van cliënten Beschermd Wonen naar Ambulante begeleiding. Zie ook thema 'Betrokken zijn'.
 - In de meicirculaire is de integratie uitkering beschermd wonen geïndexeerd. Hierdoor is de regionale begroting opgehoogd met € 1,8 miljoen. Het aandeel voor Breda betreft € 0,7 miljoen.
 - Een deel van de beschermd wonen kosten, namelijk € 0,3 miljoen, hebben we kunnen doorbelasten aan de specifieke uitkering 'domeinoverstijgend samenwerken'.

- **Gemeenschappelijke regeling Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA): € 0,7 miljoen**
Doordat het project Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming West-Brabant later van start gaat en de kosten in 2025 lager uitvallen dan verwacht, wordt het projectbudget niet volledig benut. Het project omvat onder andere een programmamanager, het versterken van lokale teams, regionale ondersteuning, het ontsluiten van regionale expertise en de ontwikkeling van een regionaal veiligheidsteam.
Conform afspraken in de GR GIA blijven restantmiddelen beschikbaar voor de GR, zodat het project in 2026 doorgang kan vinden en wordt daarom meegenomen in het voorstel als budgetoverheveling.
- **Bijdrage regio aan renovatie/verbouwing vrouwenopvang: € 1,9 miljoen**
De vrouwenopvang is een regionale voorziening waarvoor de gemeente Breda samen met 13 andere gemeenten binnen de GR 'Geweld in afhankelijkheidsrelaties' (GIA) verantwoordelijk is. De gemeente Breda heeft in eerste instantie de verbouwing gefinancierd en het volledige benodigde bedrag vanuit de algemene reserve toegevoegd aan de reserve renovatie/verbouwing vrouwenopvang. Daarna heeft de gemeente Breda verzocht aan alle deelnemende gemeenten om in te stemmen met een financiële bijdrage aan de verbouwingskosten, naar rato van het aantal inwoners. De regio heeft hiermee ingestemd. Dit resulteert in een niet begrote bijdrage vanuit de regio van € 1,9 miljoen in 2025.
- **Wet verplichte GGZ: € -0,2 miljoen**
Door een vertraagde ontvangst van de factuur voor het verkennend onderzoek GGZ over 2024 zijn zowel de kosten voor 2024 als 2025 in één keer in het boekjaar 2025 verwerkt. Dit zorgt voor een financieel resultaat van € -0,2 miljoen in 2025.

Thema Leren, ontwikkelen en werken: € -3,3 miljoen

- **Wet Buig: € -3,1 miljoen**
 - In 2025 zagen we een flinke stijging van het aantal bijstandsuitkeringen, 4.406 per 1 januari 2026 ten opzichte van 4.242 per 1 januari 2025. Dit wordt met name veroorzaakt door de extra instroom van statushouders. Ook zien we een substantiële stijging bij de instroom van jongeren. Deze jongeren hebben voor het overgrote deel psychische problemen. Het beschikbare budget van € 88,3 miljoen is hierdoor overschreden met een bedrag van € 2,6 miljoen.
 - Opbrengsten vanuit de post terugvordering en verhaal Wet Buig en de noodzakelijke storting in de voorziening dubieuze debiteuren geven een resultaat van € -0,5 miljoen.
- **Arbeidsmarktregio West-Brabant: € 0**
De arbeidsmarktregio West-Brabant is, zoals alle arbeidsmarktregio's in het land, nog in ontwikkeling. Het jaar 2025 was vooral een transitiejaar. Om deze reden en ook door nieuwe te volgen inkoop- en aanbestedingsprocedures, zijn nog niet alle middelen in 2025 besteed. Er resteert een bedrag van € 1,9 miljoen. Dit geeft geen resultaat, omdat de bedragen ook niet uit de exploitatiereserve hoeven te worden onttrokken.
- **Breda Werkt: € -0,5 miljoen**
 - Voor een bedrag van € -0,3 miljoen wordt dit veroorzaakt doordat medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven in december een eenmalige uitkering hebben ontvangen om de nadelige gevolgen van fiscale maatregelen uit het belastingplan 2025 op te vangen. Het Rijk heeft deze middelen toegekend in de decembercirculaire van het gemeentefonds. Daarom zijn deze rechtstreeks toegevoegd aan programma 5 en is daardoor per saldo budgetair neutraal.

- Nog niet uitgegeven middelen, ontvangen vanuit het Rijk voor het vormgeven van de sociaal Ontwikkelbedrijven, geven een positief resultaat van € 0,5 miljoen. Voorgesteld wordt het bedrag van € 0,5 miljoen over te hevelen naar 2026. Zo kan dit worden ingezet voor het verder ontwikkelen van een toekomstbestendige sociale infrastructuur.
- Tot slot geeft een doorbelasting huisvestingslasten vanuit vastgoedbeheer een resultaat van € -0,4 miljoen en een hogere doorbelasting dan begroot van het wagenparkbeheer een resultaat van € -0,3 miljoen.
- **Digitale Bredapas: € 0,4 miljoen**
In het beleidsplan armoede & schulden 2025-2028 is voor de digitalisering/verbreding van de BredaPas voor 2025 een bedrag opgenomen van € 0,4 miljoen. Door het faillissement van Groupcard heeft de aanbestedingsprocedure vertraging opgelopen. Voorgesteld zal worden om dit bedrag over te hevelen naar 2026, zodat hiermee de implementatie tot stand kan komen.
- **Begrotingswijziging meicirculaire: € 1,2 miljoen**
In de meicirculaire 2025 zijn budgetten beschikbaar gesteld voor 2025 ten behoeve van impulsbudget arbeidsmarktregio's, alleenverdienersproblematiek en Work in Nederland. Een deel van deze middelen (€ 1,2 miljoen) had doorgeschoven moeten worden naar 2026 en 2027. Deze begrotingswijziging is bij de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds abusievelijk niet verwerkt. Deze bedragen vallen daardoor in het resultaat van 2025. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld deze bedragen alsnog over te hevelen naar 2026 en 2027.
- **Extra dotatie voorziening dubieuze debiteuren: € -0,6 miljoen**
De berekeningssystematiek voor het bepalen van de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken is geactualiseerd. Dit heeft geresulteerd in een aanvullende storting in de voorziening van € 0,6 miljoen. Hiermee was in de begroting geen rekening gehouden.
- **Overige producten: € 0,5 miljoen**
Op diverse overige producten is per saldo een positief resultaat behaald van € 0,5 miljoen. Onder andere bij de Wet kinderopvang was er minder inzet nodig dan begroot (door meer preventie). Dit gaf een positief resultaat van € 0,15 miljoen. De deelname aan ESF+-projecten en vergoedingen van het Rijk voor de uitvoering van de toeslagenaffaire hebben in 2025 aan extra inkomsten een bedrag van € 1,3 miljoen opgeleverd. Deze bedragen komen ten gunste van de ombuiging Werk&Inkomen van € 1 miljoen uit het bestuursakkoord. Dit geeft een positief resultaat van € 0,3 miljoen.
- **Capaciteit Participatie & Bestaanszekerheid: € -1,2 miljoen**
Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering van kracht. Op grond van deze wet hebben gemeenten er verplichte taken bijgekregen. Inmiddels is er een team Migratie & Inburgering gevormd, waarvan een deel wordt bekostigd uit het uitvoeringsbudget Wet inburgering. Dit budget is echter ontoereikend. Het Rijk compenseert gemeenten niet voor de extra uitvoeringskosten. Alleen voor 2022-2024 zijn eenmalig extra middelen toegekend. Daarnaast zijn enkele noodzakelijke functies ingevuld. Dit leidt tot een resultaat van € -1,5 miljoen, waarvan € 0,3 miljoen betrekking heeft op overheadfuncties en zichtbaar is in programma 5. Om dit knelpunt op te lossen is in de begroting 2026 vanuit het meerjarenperspectief € 1,5 miljoen toegevoegd voor 2026 aflopend naar € 0,9 miljoen vanaf 2029 (vanuit de verwachting dat de doelgroep afneemt vanaf 2027).

Thema Leven: € 0,2 miljoen

- **Volksgezondheid GGD € 0,3 miljoen**
Binnen Volksgezondheid is een afgerond resultaat van € 0,3 miljoen gerealiseerd. Dit resultaat wordt mede verklaard door een lagere bijdrage aan de GGD. Door een positief jaarresultaat bij de GGD en de toepassing van 'de doorschuif BTW' is er € 0,15 miljoen terugontvangen op de eerdere betaalde bijdrage.

- **Capaciteit Sportbeleid € -0,1 miljoen**

Binnen het onderdeel Sportbeleid is een afgerond resultaat van € -0,1 miljoen ontstaan. Dit wordt veroorzaakt door langdurige ziekte van medewerkers, tijdelijke inzet ter voorkoming van overbelasting en door moeilijk vervulbare vacatures door arbeidsmarktkrapte. Hierdoor was externe inhuur noodzakelijk om de dienstverlening op peil te houden.

Thema Ontmoeten: € 0,8 miljoen

- **Statushouders en ontheemde Oekraïners: € 0,4 miljoen**

Voor de opvang van ontheemde Oekraïners zijn in Breda drie opvanglocaties in gebruik. Daarnaast is er een doorstroomlocatie voor statushouders en worden in het Koetshuis eveneens statushouders opgevangen. In 2025 is de normvergoeding voor de opvang van ontheemde Oekraïners verlaagd van € 61 naar € 44 per beschikbaar bed per dag. Door deze verlaging kunnen de totale kosten niet langer volledig worden gedekt vanuit de normvergoeding. De hogere bestedingen worden aanvullend vergoed door het Rijk. Hierdoor is op deze regeling geen financieel resultaat ontstaan.

Voor de doorstroomlocatie voor statushouders blijven de kosten binnen de daarvoor gestelde normvergoeding. Dit leidt in 2025 tot een resultaat van € 0,8 miljoen.

De opvanglocatie in het Koetshuis laat daarentegen een resultaat van € -0,4 miljoen zien. Dit wordt veroorzaakt door extra inzet op beveiliging en sociaal beheer.

- **Speelvoorzieningen: € 0,3 miljoen**

De nieuwe aanbesteding voor het leveren van sport- en speeltoestellen is in november 2025 contractueel afgerond. Door de tijd die nodig was voor het inregelen en operationeel maken van de aanbesteding/contract in 2025, is het beschikbare budget in 2025 niet volledig benut.

- **Wijkaanpak: € 0,1 miljoen**

Op de subsidies voor wijkcentra, wijk- en dorpsraden en wijkplatforms is een positief resultaat van € 0,1 miljoen gerealiseerd. Het subsidieplafond is niet volledig benut, omdat minder aanvragen zijn ingediend dan geraamd. Hierdoor is een deel van het beschikbare budget niet uitgekeerd.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beschikbare investeringen	Verwachte uitgaven 2025	Werkelijke uitgaven 2025	Onder/ overuitnutting uitgaven 2025	Vrijval 2025	Nog beschikbaar eind 2025
Vitaal en Sociaal Breda						
Speelvoorzieningen	621	620	314	306		307
Wijkontwikkeling	225	150		150	225	0
Totaal	846	770	314	456	225	307

Speelvoorzieningen

Voor speeltoestellen is na de zomer de total spend van het contract bereikt en is het nieuwe contract in november gesloten. Dit heeft ertoe geleid dat het restant van de investering in 2026 aanvullend wordt besteed. Het onderdeel Sport in de Openbare ruimte is wel nagenoeg uitgenut.

Wijkontwikkeling

De aanpassingen in de openbare ruimte van Linie Zuid zijn vanuit de investeringsbudgetten van Openbare Ruimte van programma 4 in WMWM projecten gerealiseerd en dit aparte investeringsbudget valt daardoor vrij.

RESERVES

Bedragen x €1.000

Reserves	Stand 1-1-2025	Bedrag mutaties 2025	Stand 31-12-2025
Reserve investeringen sportverenigingen	1.079	-653	426
Reserve Vrouwenopvang	572	1.000	1.572
Algemene reserve programma 1	4.457	-2.750	1.707
Exploitatiereserve programma 1	11.169	-4.097	7.072
Totaal	17.276	-6.500	10.777

Reserve investeringen sportverenigingen

In het bestuursakkoord 2022-2026 is er voor de gehele periode een bedrag van €1.8 miljoen gestort in de reserve investeringen bij sportverenigingen (1/3 regeling). Hierbij doet de gemeente een bijdrage (van 1/3-deel) aan sportverenigingen die investeren in sportvoorzieningen. In 2025 was er nog een bedrag van € 1,1 miljoen beschikbaar. Hiervan is afgerond € 0,7 miljoen besteed in 2025 en resteert er een saldo van € 0,4 miljoen wat in 2026 ingezet zal worden. Aanvragen kennen een lange doorlooptijd, waardoor er aanvragen vanuit 2025 pas in 2026 afgerond kunnen worden.

Reserve vrouwenopvang

Deze reserve is bedoeld voor de vernieuwing/verbouwing van de vrouwenopvangvoorziening aan de Assumburgstraat. Zodra Safegroup aangeeft wanneer ze starten met de volgende fase van de verbouwing, komt er een verzoek tot onttrekking van deze reserve. De mutatie betreft een dotatie aan de reserve van € 2,6 miljoen en een onttrekking van € 1,6 miljoen.

Algemene reserve programma 1

De mutaties in de algemene reserve betreffen uitgaven voor de verbouwing van de vrouwenopvang (€ 2,6 miljoen, toegevoegd aan de reserve vrouwenopvang), het energiepakket 2025 voor inwoners (€ 0,05 miljoen) en de tijdelijke sociale woningvoorraad/tussenvoorziening (€ 0,1 miljoen).

Exploitatiereserve programma 1

De mutaties in de exploitatiereserve betreffen uitgaven voor diverse posten vanuit voorgaande budgetoverhevelingen. Bij de betreffende thema's zijn de grootste posten toegelicht. Daarnaast gaat het om toevoegingen van gelden die zijn ontvangen in 2025 en die pas in 2026 nodig zijn.

VOORZIENINGEN

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Stand 1-1-2025	Bedrag mutaties 2025	Stand 31-12-2025
Vrz van derden verkregen middelen (progr 1)	4	20	25
Voorziening archivering Juzt	1.265	-15	1.250
Totaal	1.270	5	1.275

Voorziening van derden verkregen middelen

De mutaties betreffen diverse inlossingen en uitgaven in het kader van Social Return On Investment (SROI).

Voorziening archivering Juzt

Bij de liquidatie van Juzt is afgesproken dat de gemeente Breda de dossiers (cliëntendossiers, personeelsdossiers, financiële dossiers en het bestuursarchief) de komende 20 jaar beheert.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Samen voor onze toekomst, beleid jeugd(hulp) 2020-2023	Kaderstellend	2020
Strategieplan jeugdhulp regio WBO 2030	Kaderstellend	2022/2023
Strategische Onderwijsagenda Breda 2019/2020 - 2023/2024	Kaderstellend	2019
Onderwijsvisie 2025 - 2030	Kaderstellend	2025
Inkoopstrategie Jeugd WBO	Kaderstellend	2025
Beleidskader Wmo versterken wat nodig is voor houdbare ondersteuning	Kaderstellend	2025
Beleidskader Inclusief Samenleven	Kaderstellend	2025
Beleidskader Breda Samen Doorpakken	Uitvoerend	2023
Vrijwilligen in Breda 2022 - 2024	Kaderstellend	2022
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda	Kaderstellend	2021
Beleidskader Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingspreventie regio Breda "Een (t)huis= een zorg minder	Kaderstellend	2023

Regionaal Beleidskader Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Crisiszorg (2022)	Kaderstellend	2022
Regionaal programma Geweld Hoort Nergens Thuis	Kaderstellend	2018
Thuis in Breda, woonvisie 2024 -2040	Kaderstellend	2024
Programmaplan Toekomstscenario regio West-Brabant	Kaderstellend	2024
Beleidsplan Armoede en Schulden meedoen en rondkomen 2025-2028	Kaderstellend	2025
Actieplan arbeidsmarkt 2024-2026 lokaal	Kaderstellend	2024
Beleidskader Participatie	Kaderstellend	2015
Thuiskomen in Breda, visie nieuwe Wet inburgering	Kaderstellend	2021
Gedurfd, gezond en gelukkig! Gezondheidsvisie Breda 2024-2040	Kaderstellend	2024
Bredaas Leefstijlakoord 2023-2026	Kaderstellend	2023
JOGG Breda actieplan	Kaderstellend	2023
Uitvoeringsprogramma sport en bewegen 2023-2026	Kaderstellend	2023
Welkom in mijn wijk	Kaderstellend	2012
Actualisatie Buurthuizen Beleid Breda 2025	Kaderstellend	2025

Prestatieafspraken Breda 2024 tot en met 2028 Woningcorporatie	Kaderstellend	2024
Uitvoeringsakkoord 2023-2026 Wijk- en dorpsraden	Kaderstellend	2023
Visie sociaal domein	Kaderstellend	2025

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

Aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma leverden de volgende verbonden partijen een bijdrage. Voor de bijdrage van de verbonden partij aan de doelstellingen, belangrijkste beleidsontwikkelingen en risico's verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

- GR GGD West-Brabant
- GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord
- GR Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten
- BV Neovita

Vitaal en Sociaal Breda1